

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

MAL4-sopimus Seuranta 2020 Sopimuksen toimeenpanon eteneminen

Maankäytön ja asumisen työryhmä, Liikennejärjestelmätyöryhmä 14.4.2021

Kuntajohtajakokous 23.4.2021

Seutuhallitus 26.5.2021

Valtion ja kaupunkiseudun seurantakokous 4.6.2021

Sisältö

- Tiivistelmä
- Seudun tunnuslukuja ja karttoja
- Kustannustehokkaan MAL-rahoituksen kohdentaminen
- Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

TIIVISTELMÄ

MAL-SEURANTA 2020

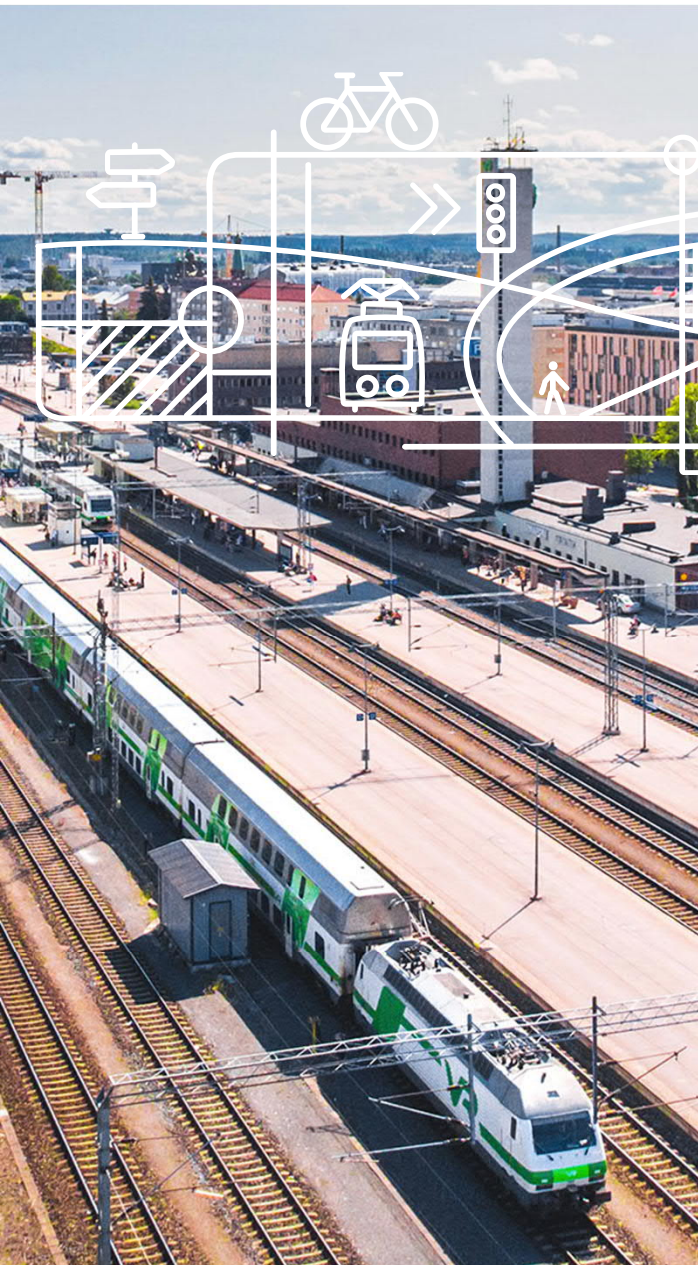
1. KESTÄVÄ JA VÄHÄHIILINEN YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

- MAL-sopimuksen toimeenpano etenee suunnitelmallisesti
- Asumisen asemakaavoitus on keskittynyt MAL4-sopimuksen kohde-alueille keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille
- Asumisen kaavavarantoa on keskeisimmillä sijainneilla yli viiden vuoden kehityksen tarpeisiin.
- Kustannustehokkaasta MAL-rahoituksesta on allokoitu suunnitellusti 1,1M€/3,95M€

2. ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖN LAATU

- Asuntotuotannon määrällinen tavoite ylitettiin reilusti. Seudulle valmistui 5189 asuntoa, kun MAL-sopimuksen vuosittaisena tavoitteena on 3350 asuntoa. Myös tavoite asuntotuotannon kohdentumisesta (80% MAL4-tavoitealueille) saavutettiin.
- Kohtuuhintaisten asuntojen tuotantotavoite saavutettiin.
- Valtio on tukenut kohtuuhintaista asuntotuotantoa käynnistys – ja infra-avustuksin. Asuinrakentamiseen soveltuvia maa-alueita ei ole luovutettu valtiolta kunnille.
- Kunnat ovat kehittäneet prosesseja rakentamisen laadun, asuinalueiden monipuolisen kehittämisen ja uudistamisen huomioimiseksi.
- Seututasolla on tehty asuntopoliittista ohjelmaa ja selvitetty eriytymiskehitystä.

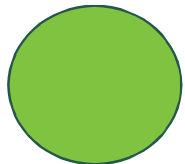
3. MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET

- Tampereen kaupunkiseutu on valmistellut lausuntoa Liikenne12 -suunnitelmasta yhdessä suurten kaupunkiseutujen kanssa. Yhteisiksi teemoiksi ja luonnoksen kehittämistarpeiksi on tunnistettu erityisesti seuraavia:
 - esitetty kokonaisrahoitus ja sen allokointi ei vastaa tavoitteisiin
 - esitetty yhteisrahoitusmalli ei ole kaupunkiseutujen näkökulmasta hyväksyttävä
 - esitetty suunnitelma ei anna riittävän pitkäjänteistä näkymää kaupunkiseuduille
 - esitetyn suunnitelman kytkennät muihin ajankohtaisiin suunnitelmiin, mm. fossiilittoman liikenteen tiekartta, ja MAL-sopimukseen ovat puutteelliset
 - kaupunkiseudut haluavat korostaa halukkuuttaan jatkuvaan yhteistyöhön: suunnitelman toimeenpanoon ja tavoitteiden saavuttamiseen, mihin suurilla kaupunkiseuduilla on erityistä potentiaalia
- Tampereen kaupunkiseudun näkökulmasta keskeisiä kehittämistarpeita ovat myös MAL-sopimuksen muodostamisen yhteydessä Liikenne12 -työssä ratkaistaviksi linjattujen valtakunnan verkon liikennehankkeiden edistäminen

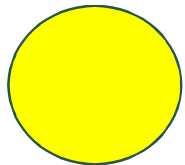
Sopimuskohtien toteutumisen arviointi

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

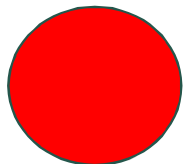
Toteutumisen seuranta

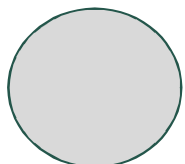
Toteutunut täysin/ lähes täysin

Toteutunut osittain/ työ on kesken

Toteutumatta / lähes toteutumatta

Sopimuskohta ei ole ajankohtainen / sitä ei ole tarkasteltu kyseisenä vuotena

Edistymisen seuranta

Etenee suunnitellusti

Edellyttää huomiota

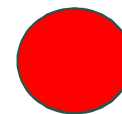
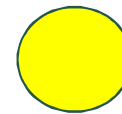
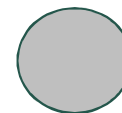
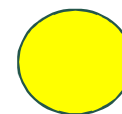
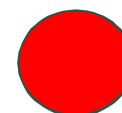
Ei etene suunnitellusti

1. Yhdyskuntarakenne

1. Kunnat päivittävät yhteistyössä Rakennesuunnitelman 2040 ja ohjelmoivat sen toteutuksen ja toimeenpanon. Seudun joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva määritetään rakennesuunnitelman päivityksen yhteydessä.
2. Kunnat kaavoittavat asumisen uudistuotannon pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Uudesta asuinkerrosalasta vähintään 80 % sijoitetaan keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille (liite: kartta).
3. Kunnat edistävät keskustavyöhykkeiden kehittymistä ja ohjaavat työvoima- ja palveluintensiivistä työpaikkarakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeelle ja tavaraliikennettä tuottavaa työpaikkatoimintaa kehälle ja sisään tuloväylille.
4. Kunnat huolehtivat rakenteen keskeisien osien riittävästä kaavavarannosta siten, että asumisen, palveluiden ja työpaikkarakentamisen asemakaavavaranto vastaa viiden vuoden kehityksen tarvetta.
5. Kunnat kehittävät yhteistyössä keskustoja ja asemanseutuja seudullisesti tuotettavien tilannekuvia hyödyntäen.
6. Seudullisesti merkittävien yritysalueiden/elinkeinovyöhykkeiden vahvistamiseksi määritellään kehittämisperiaatteet rakenteen eri sijainneilla. Kehittämisen tueksi luodaan paikkatietopohjainen seurantaväline.

Toteutuminen

Edistyminen 2020

1. Yhdyskuntarakenne

Toteutuminen

Edistyminen 2020

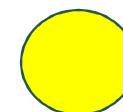
7. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen ja Helsingin välisen nopean ratayhteyden (Suomi-radan) suunnittelua osana hankeyhtiöyhteistyötä.

8. Selvitys lähijunaliikenteen tulevaisuuden kehittämistarpeista osana liikennejärjestelmätyötä.

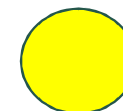
9. Tampereen kaupunki ja valtio jatkavat yhteistyössä Tampereen asemakeskuksen ja henkilöratapihan kokonaisuuden valmistelua myöhemmin sovittavaa toteutusta varten.

10. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen järjestelyratapihan yhdyskuntarakenteellisten estevaikutusten vähentämisen yhteistyötä sekä mahdolliseen uuteen sijoituspaikkaa liittyvää selvitystyötä.

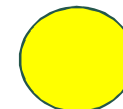
11. Valtio ja Ylöjärvi jatkavat yhteistyötä Ylöjärven raakapuuterminaalien siirtämisen suunnittelussa alueen saamiseksi yhdyskuntarakentamisen piiriin.

1.2 Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

12.a. Lähijunaliikenteen palvelutason jatkaminen pilotin tasoisena

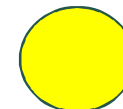
Toteutuminen

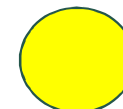
Edistyminen 2020

12.b. i Tesoman junaseisakkeen rakentaminen

12.b. ii Lempäälän junaliikenteen edellyttämien laiturimuutosten toteutus

12.b. iii Nokian asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus

12.b. iv Oriveden asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus pienin ensivaiheen toimenpitein

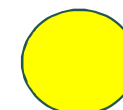

1.2 Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

Toteutuminen

Edistyminen 2020

13. a. Seuturaitiotien osan 1 laajentamiseen (Hatanpään haara) kehitysvaihe:

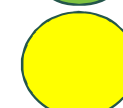
13.b.Tampereen raitiotien osan 2 eteneminen kehitysvaiheeseen ja toteutukseen (keskusta – Hiedanranta –Lentävänniemi):

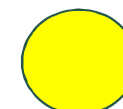
13.c.Raitiotien seudullisen laajenemisen eli seuturaitiotien yleissuunnitelma valmistuu ja laajentamisen toteutussuunnittelu käynnistetään tarkoituksenmukaisilla suunnilla

13.d. Tampere ja Pirkkala käynnistävät kohti toteuttamista tähtäävän hankesuunnitelman laatimisen vuoden 2021 aikana ja mahdollisesti toteuttamissuunnitelman laatimisen vuonna 2023 osuuksilla Tays keskussairaala - Koilliskeskus ja Tampereen linja-autoasema - Härmälä - Pirkkala.

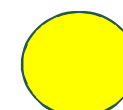
14. Kunnat lisäävät rahoitusta joukkoliikenteen palveluihin ja markkinointiin. Joukkoliikenteen runkolinjoille suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikennettä nopeuttavia ja joukkoliikenteen käytettävyyttä parantavia toimenpiteitä valtion ja kuntien yhteistyössä.

15. Valtion joukkoliikennetuki ja sen edellytykset. Ilmastoperusteinen joukkoliikenne avustus. Valtionavustus liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumiseen.:

16. Seudun joukkoliikenneviranomaisen ja kunnat sitoutuvat puhtaampien käyttövoimien käyttöönottoon

1.2. Kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen

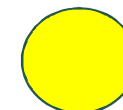
Toteutuminen

Edistyminen 2020

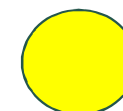
17. Kaupunkiseudulle laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2.0, jossa käsitellään verkon, kunnossapidon ja seurannan kehittämisen tarpeet sekä määritellään toimenpiteet

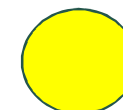
18. a. 0,83 miljoonaa euroa Tampereen seudun valtion väyläverkolla toteutettaviin kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteisiin

18. b. Valtionavustus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen katuverkolla

19. Kuntien rahoitus kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen

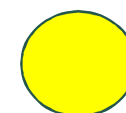
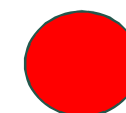
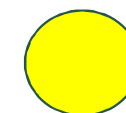
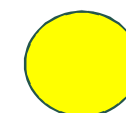

1.3 Liikkumisen palvelut ja matkakaketjut

Toteutuminen

Edistyminen 2020

- 20. a. Määräraha sisältää sopimuksen kohdassa 12 b esitetyt seisakkeita koskevat toimenpiteet, joita koskeva valtion rahoitusosuus on 4,5 milj. euroa. (=seuranta 12b)
- 20. b. Muun rahoituksen 3,95 milj. euroa kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmä-työryhmässä yhdessä valtio-osapuolen kanssa yhdessä sovituilla periaatteilla.
- 21. Kuntien ja valtion yhteistyössä laatima strateginen tiekartta ja digitaalinen tietopohja liikenteen automaation sekä uusien teknologioiden ja liikkumispalveluiden käyttöönotolle
- 22. Valtion ja kuntien kehitysyhteistyö liikennettä ja liikenneinfrastruktuuria koskevan tiedon keräämiseksi ja hyöntämiseksi. Kunnat kehittävät liikennepalveluiden tietorajapintoja lain vaatimustasoa laajemmin ja käyttöön uusia taustajärjestelmäpohjaisia lipputuotteita

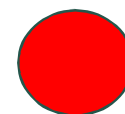
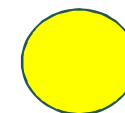
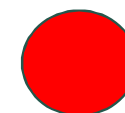
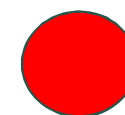

1.3 Liikkumisen palvelut ja matkaketjut

Toteutuminen

Edistyminen 2020

- 23. Liikkumisen ohjauksen jalkauttamiseksi laaditaan seudullinen suunnitelma.
- 24. Tampereen kaupunkiseudun liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään kuntien ja valtion yhteistyössä.
- 25. Kunnat toimeenpaneavat pysäköinnin seudulliset kehittämisperiaatteet ja edistävät toimenpiteiden toteutumista.
- 26. Valtio ja Tampere jatkavat Vaitinaron liittymän (vt 12/ kt 65) suunnittelua vuosina 2022-23.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

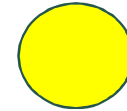

Asuminen ja elinympäristön laatu

2.1 Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto

27. Seudun asuntopoliittinen ohjelma päivitetään

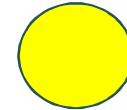
Toteutuminen

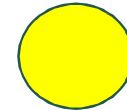
Edistyminen 2020

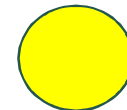
28. Seudulle valmistuu 13 400 asuntoa kauden 2020-2023 aikana. Asuntotuotannosta 80 % sijoittuu keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeelle. Asuntotuotannon kuntakohtaiset vähimmäistavoitteet kytketään joukkoliikenteen kehittämiseen

29. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus on seudulla 25 %, ja kuntien osuus määräytyy Rakennesuunnitelman 2040 jakotaulukon mukaan sopimuskauden alussa. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä ja kuntaosuudet tarkistetaan Asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä, missä tavoitteena on suhteellisen osuuden nostaminen.

30. Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tontinluovutusohjelmat.

2.1 Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto

31. Valtio osoittama käynnistysavustus 40-vuotisille keskusta – ja joukkoliikennevyöhykkeelle rakennettaville korkotukivuokra-asunnoille

- 3000/asunto + 20 % puurakenteinen kerrostalo
- Selvitys käynnistysavustuksen nostamisesta

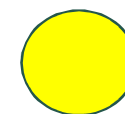
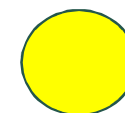
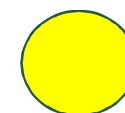
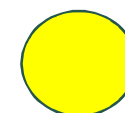
32. Valtio osoittaa kunnille kunnallistekniikka-avustusta keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille.

33. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja seudulla.

34. Valtio luovuttaa kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksellaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

Toteutuminen

Edistyminen 2020

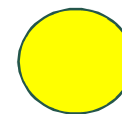

2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

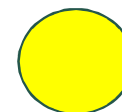
35. Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja asumisen innovaatioita sekä monipuolistavat asuntokantaa täydennysrakentamisella. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa hyödynnetään laaturyhmiä sekä konsepti-, suunnittelu- ja arkkitehtikilpailuja.

Toteutuminen

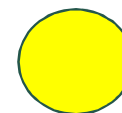
Edistyminen 2020

36. Kunnat tukevat asuinalueiden uudistumista mm. aktiivisella maapolitiikalla ja alueita täydentävällä kaavoituksella sekä edistämällä taloyhtiöissä tehtävää täydennysrakentamista sekä energiatehokkuustyötä

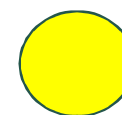
37. Kunnat tukevat puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutusohjelmissaan.

2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

38. Seutuyhteistyössä laaditaan suunnitelma asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisemiseen ja alueiden monipuoliseen kehittämiseen. Lisäksi otetaan käyttöön paikkatietopohjainen asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantatyökalu

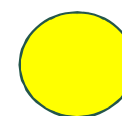
Toteutuminen

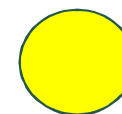
Edistyminen 2020

38.1. Kunnat tavoittelevat asunnottomuuden puolittamista sopimuskaudella. Asunnottomuuden poistamiseksi laaditaan seudullisen tilannekuva ja toimenpiteet. Seudun kunnista Tampere osallistuu vuosina 2020-2023 hallitusohjelman mukaiseen asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan.

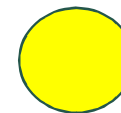
38.2. Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen. Valtio toteuttaa vuosina 2020-2022 poikkihallinnollisen lähiöiden kehittämisohjelman, josta kunnat voivat hakea avustusta.

2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

39. Kunnat laativat rakenteen energiatehokkuuden kehitysohjelman, resursoivat toteuttamisen ja ottavat käyttöön yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia seuraavan työkalun.

Toteutuminen

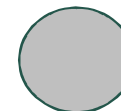
Edistyminen 2020

40. Seudun virkistysverkon tasalaatuisuus ja lähivirkistysalueiden riittävyys varmistetaan hyödyntäen suunnittelussa seudullisia seurantavälineitä, kuten viherkerrointa.

41. Ekologisen kompensaation käyttöä pilotoidaan esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

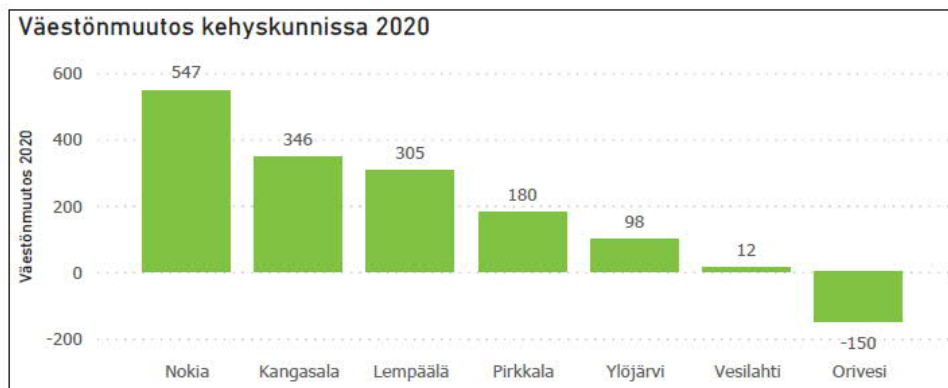
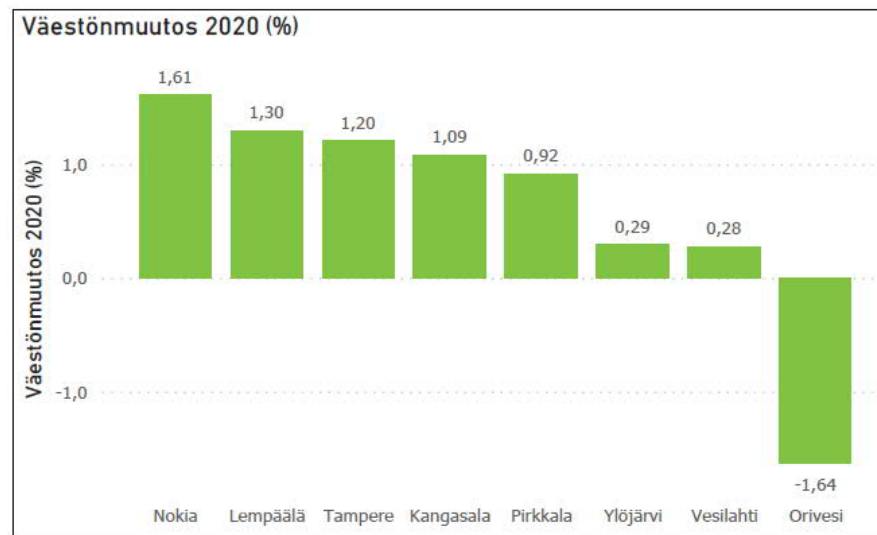
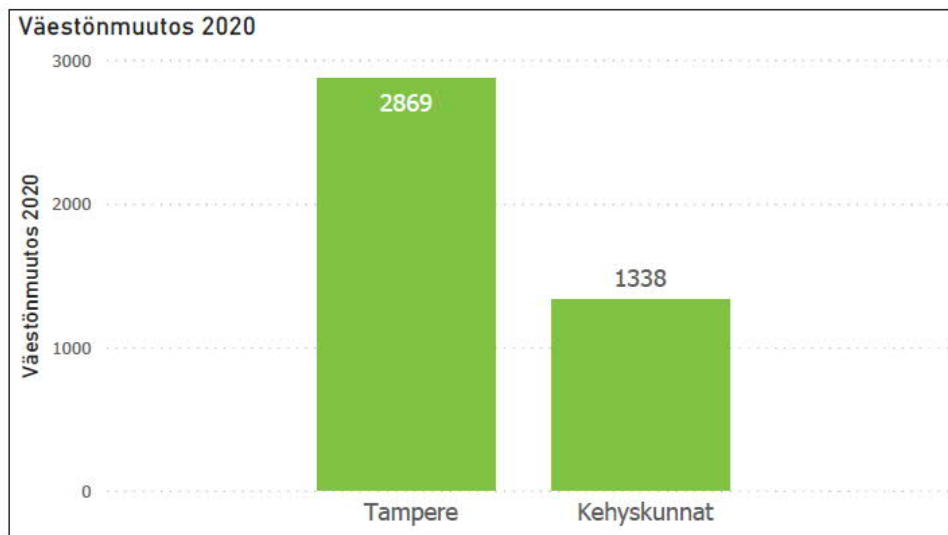

Seudun tunnuslukuja ja karttoja

Väestönmuutos 2020

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Väestönmuutos Tampereen kaupunkiseudulla 2020

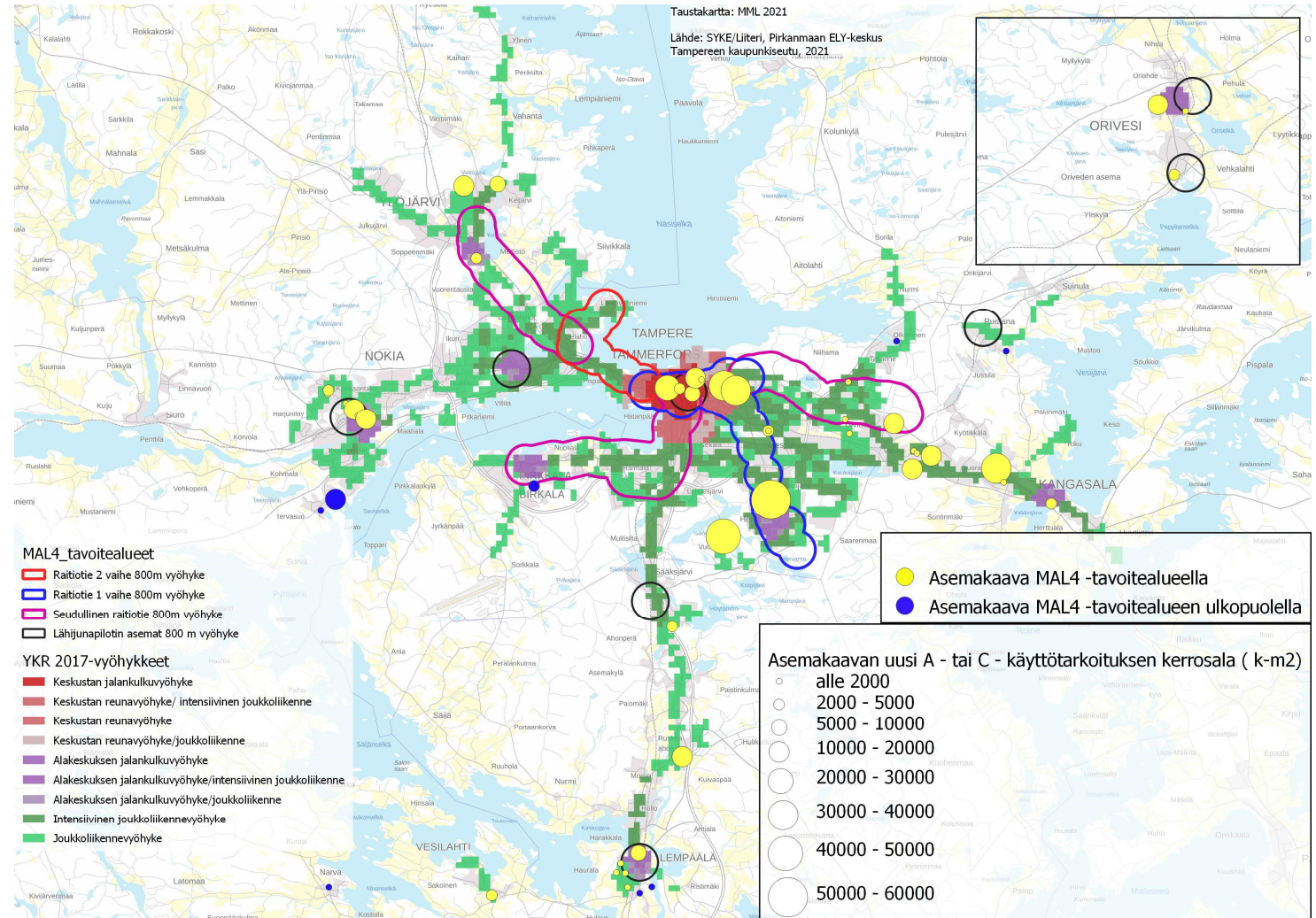
Kunta	Väesto 31.12.2020	Väestönmuutos 2020	Väestönmuutos 2020 (%)
Kangasala	32214	346	1,09
Lempäälä	23828	305	1,30
Nokia	34476	547	1,61
Orivesi	9008	-150	-1,64
Pirkkala	19803	180	0,92
Tampere	241009	2869	1,20
Vesilahti	4367	12	0,28
Ylöjärvi	33352	98	0,29
Yhteensä	398057	4207	1,07

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne 2020

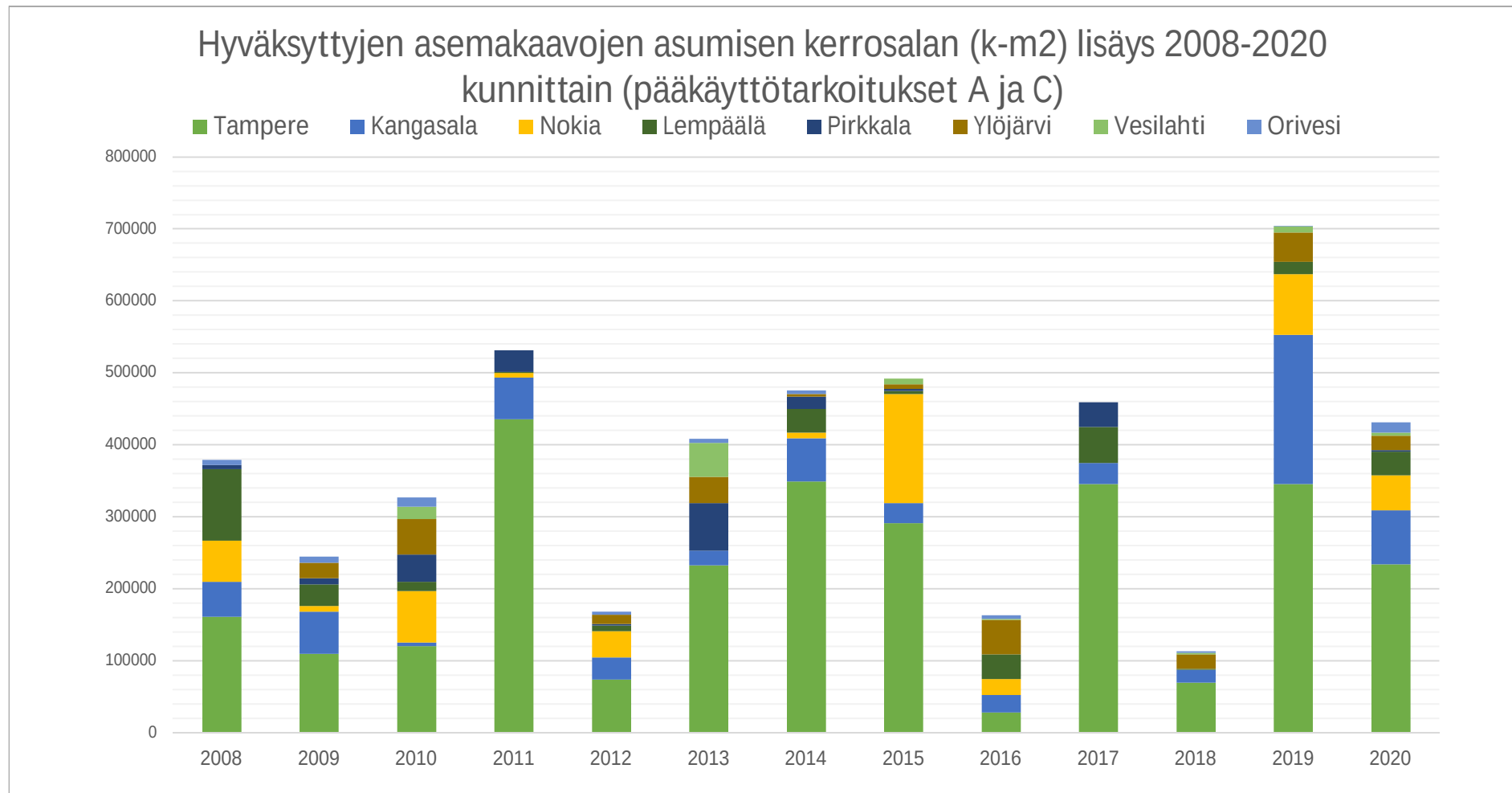
Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2020

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

- Tampereen kaupunkiseudun kunnissa vuonna 2020 hyväksytyissä asemakaavoissa syntyi uutta A- ja C-pääkäyttötarkoituksille merkittyä kerrosalaa yhteensä 431 438 kerrosneliömetriä.
- Tästä kerrosalasta noin 96 prosenttia sijoittuu MAL4-sopimuksessa mainituille kohdealueille keskustoihin, alakeskuksiin sekä joukkoliikennevyöhykkeille. (Tavoite 80%)

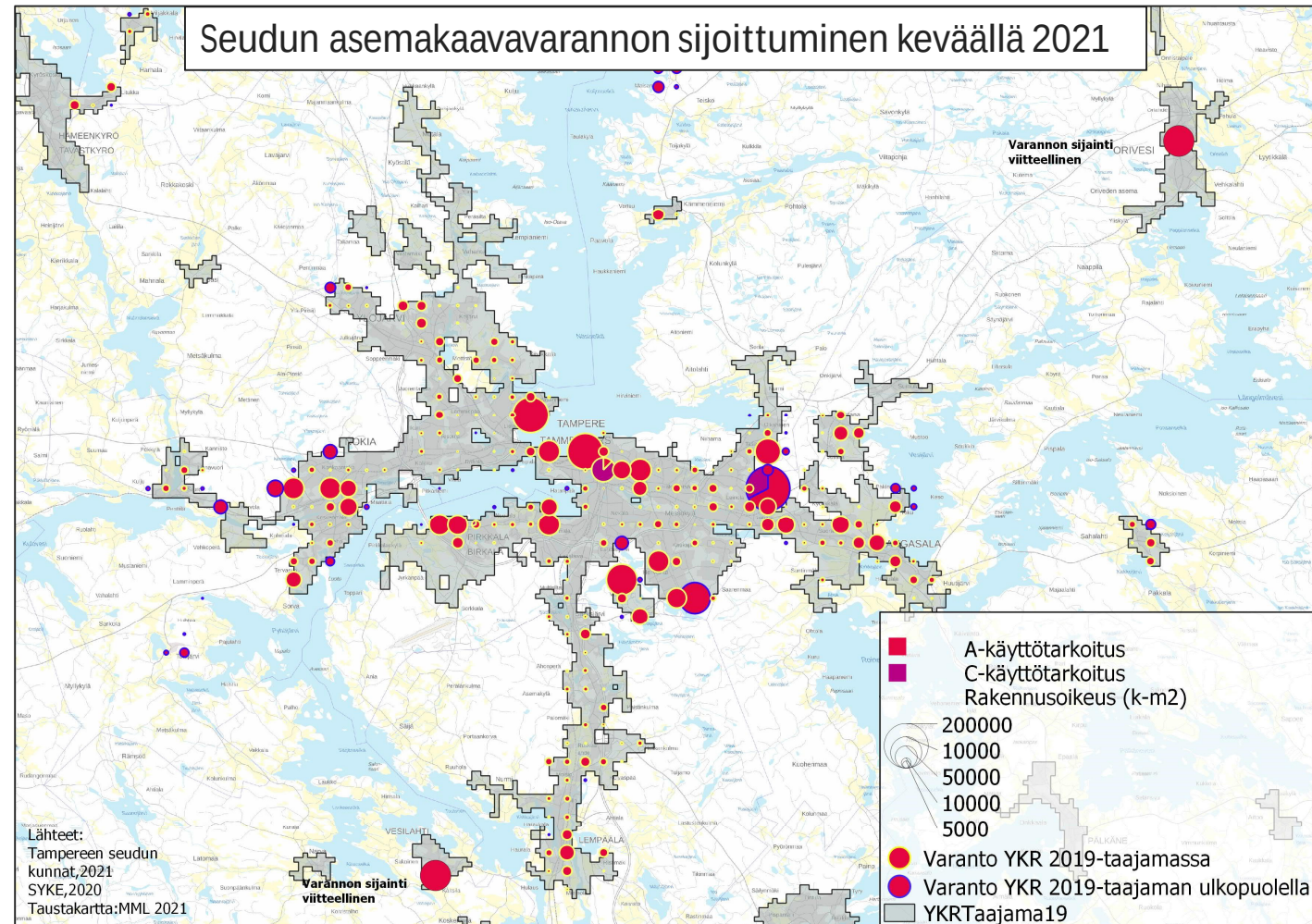
Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2008-2020 TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Lähde: SYKE/Liiteri 2021

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

* Varannon arviointi= 65 k-m²/asukas, C-kerrosalasta asumiseen menee 50%

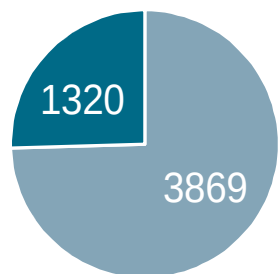

Valmistuneet asunnot Tampereen seudulla 2020

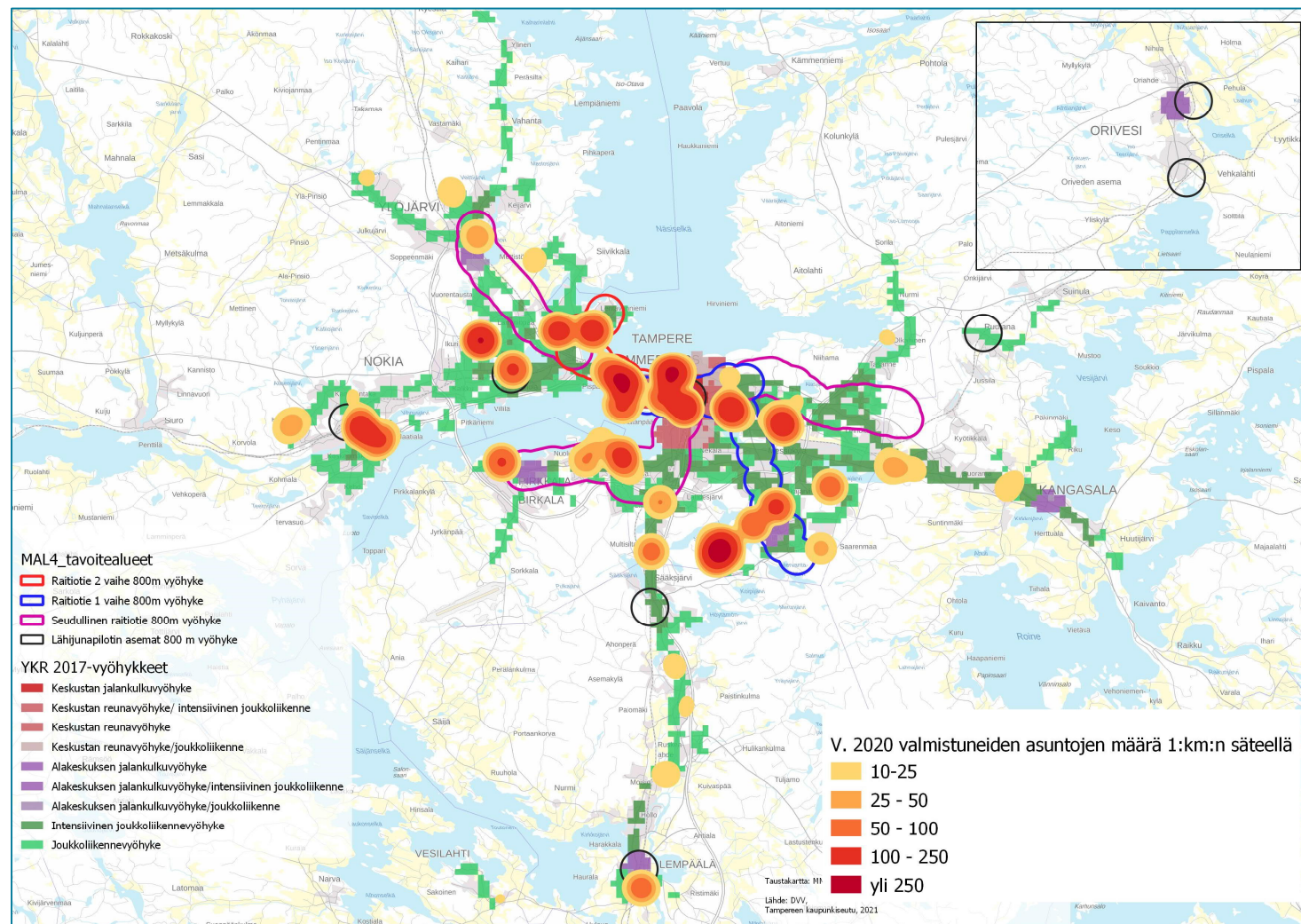
Lähde: Digi- ja väestötietovirasto, Tampereen seudun kunnat 2021

	Uusia asuntoja	Osuus asunnoista (%)
Kangasala	169	3,3
Lempäälä	223	4,3
Nokia	487	9,4
Orivesi	5	0,1
Pirkkala	244	4,7
Tampere	3869	74,6
Vesilahti	19	0,4
Ylöjärvi	173	3,3
Kaupunkiseutu	5189	100
Kehyskunnat	1320	25,4

Valmistuneiden asuntojen määrä 2020

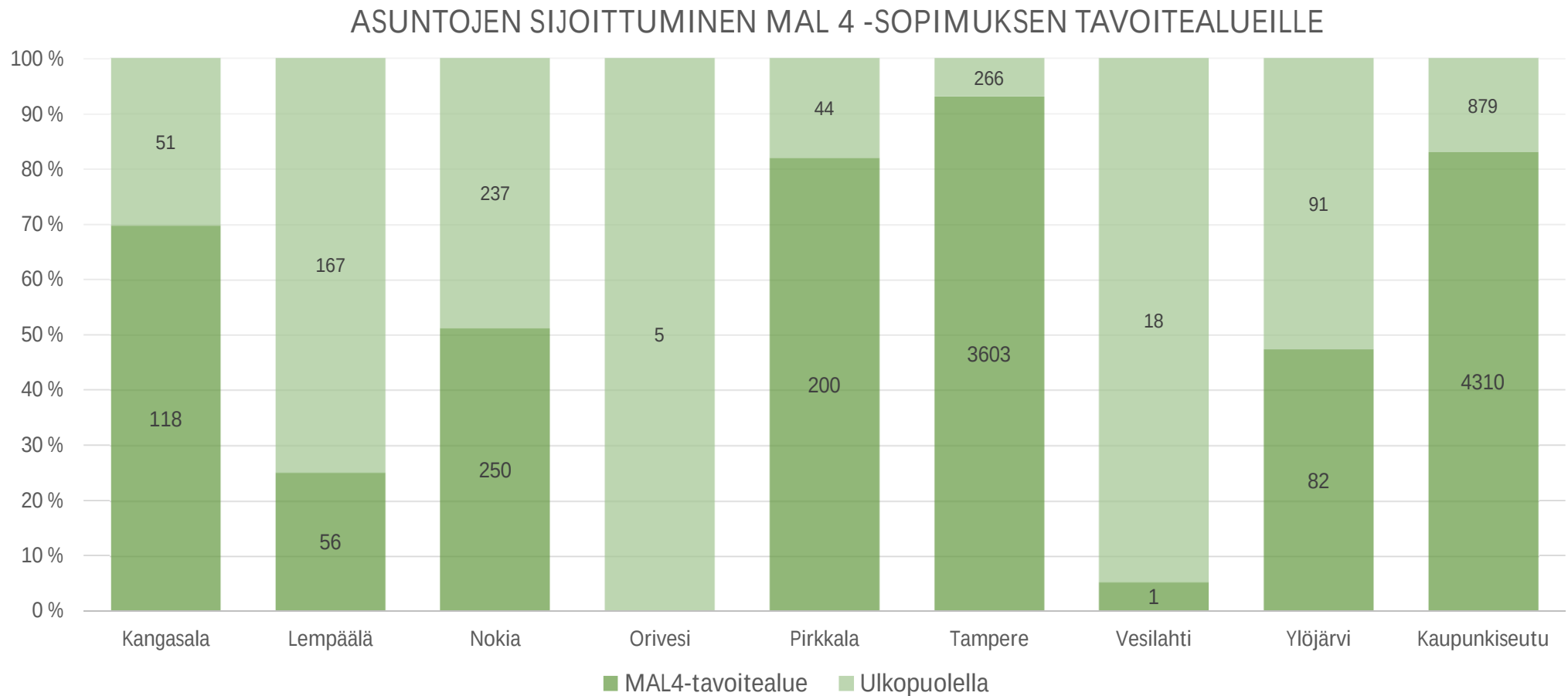

■ Tampere ■ Kehyskunnat

Asuntojen sijoittuminen MAL 4 -tavoitealueille

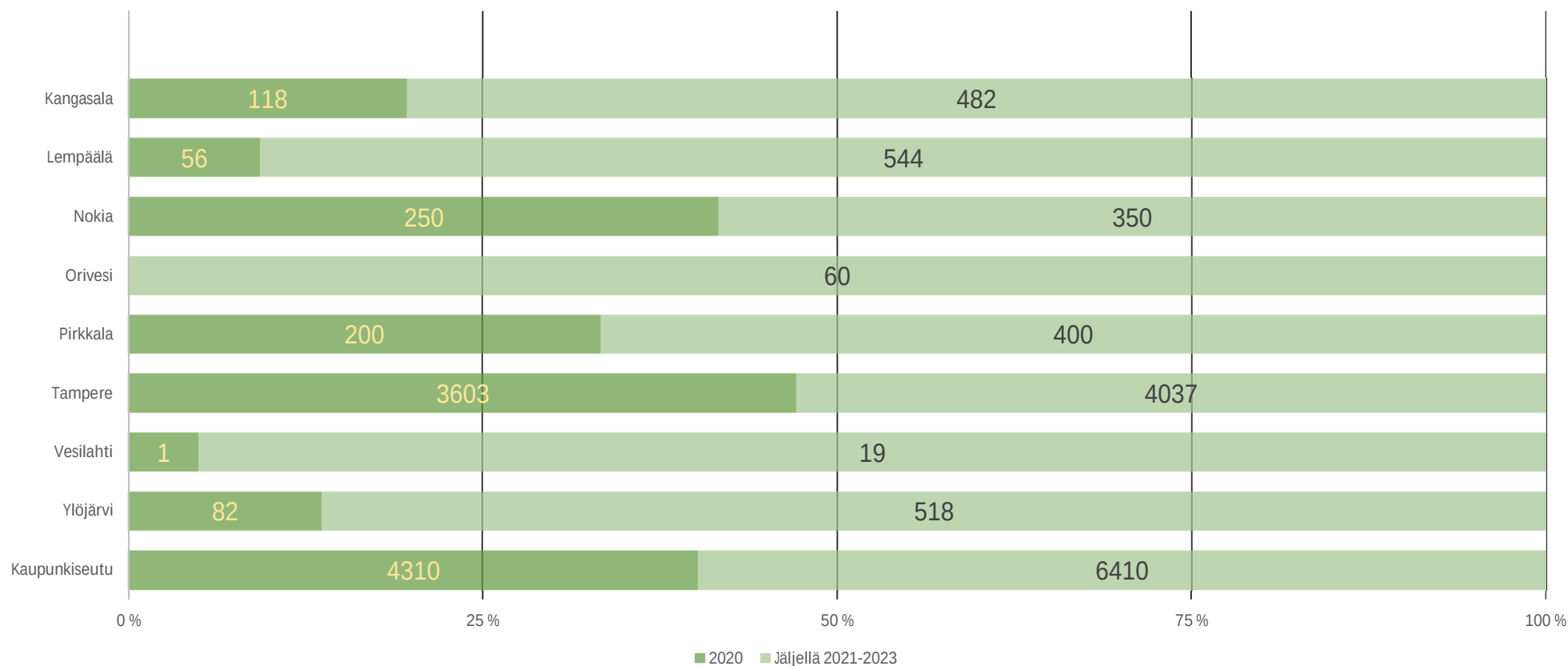
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Lähde: Digi- ja väestötietovirasto, Tampereen seudun kunnat 2021

Asuntojen sijoittuminen MAL 4 -tavoitealueille

MAL 4 SOPIMUKSEN TAVOITEALUEIDEN ASUNTOTUOTANTO

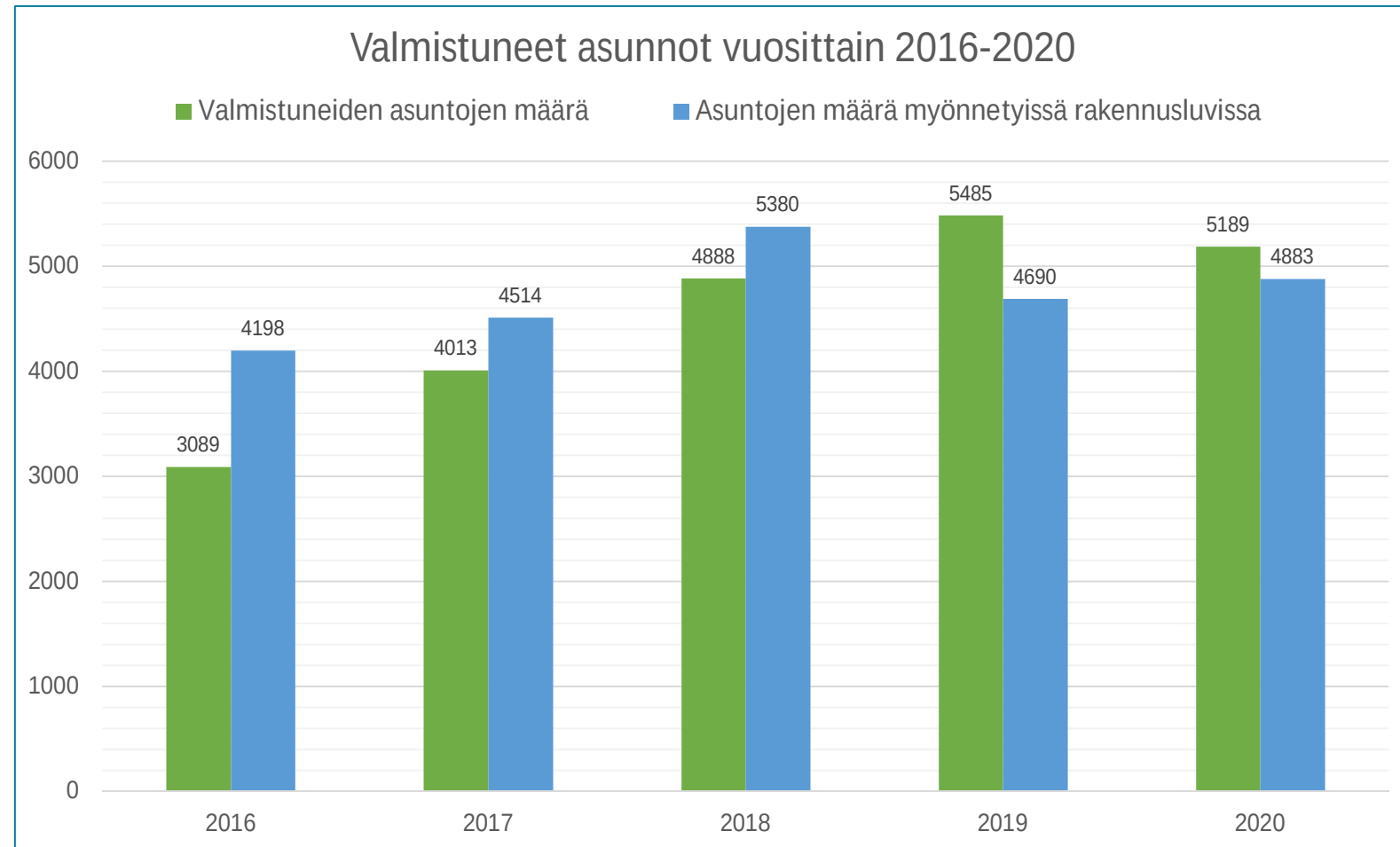

Lähde: Digi- ja väestötietovirasto, Tampereen seudun kunnat 2021

Valmistuneet asunnot 2020

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

- Valmistuneiden asuntojen määrä on pienempi kuin vuonna 2019, mutta kuitenkin suurempi kuin sitä edeltävinä vuosina ja verrattuna 2010-luvun keskiarvoon (n. 3300 asuntoa vuosittain).
- Asuntojen määrä myönnettyissä rakennusluvissa on jonkin verran suurempi kuin vuonna 2019.

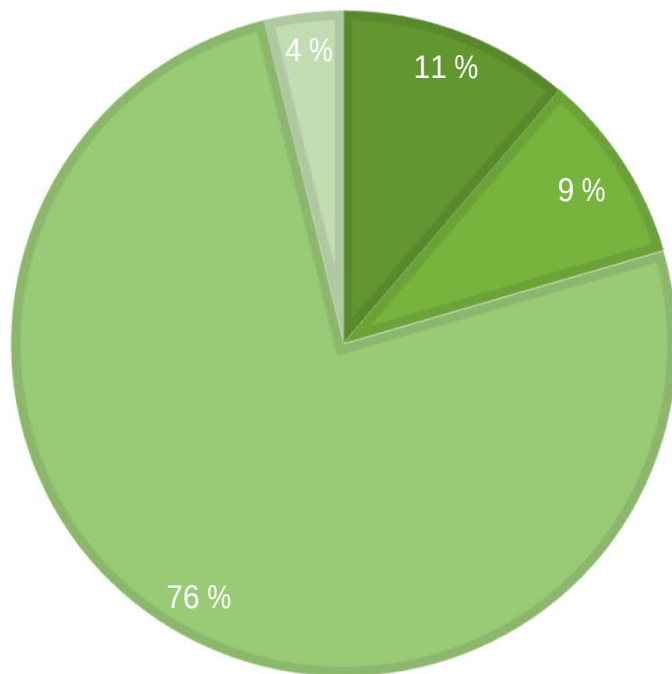

Valmistuneet asunnot talotyypeittäin 2020

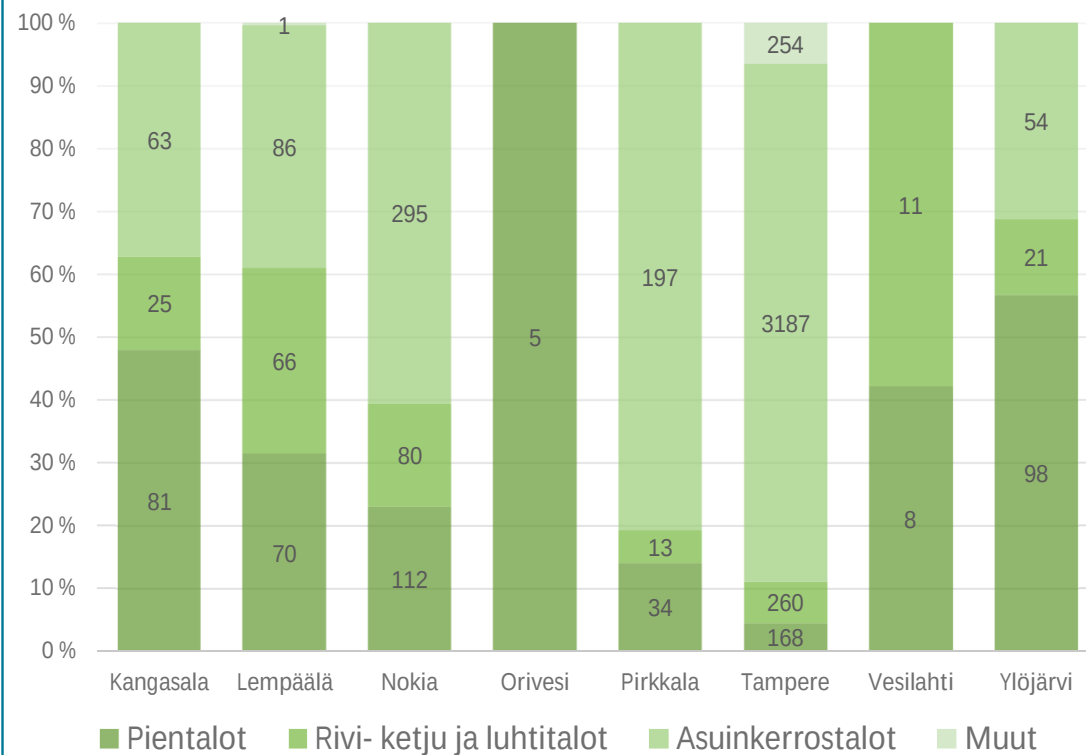
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

VUONNA 2020 VALMISTUNEET ASUNNOT
TALOTYYPEITTÄIN

Pientalot Rivi- ketju ja luhtitalot Asuinkerrostalot Muut

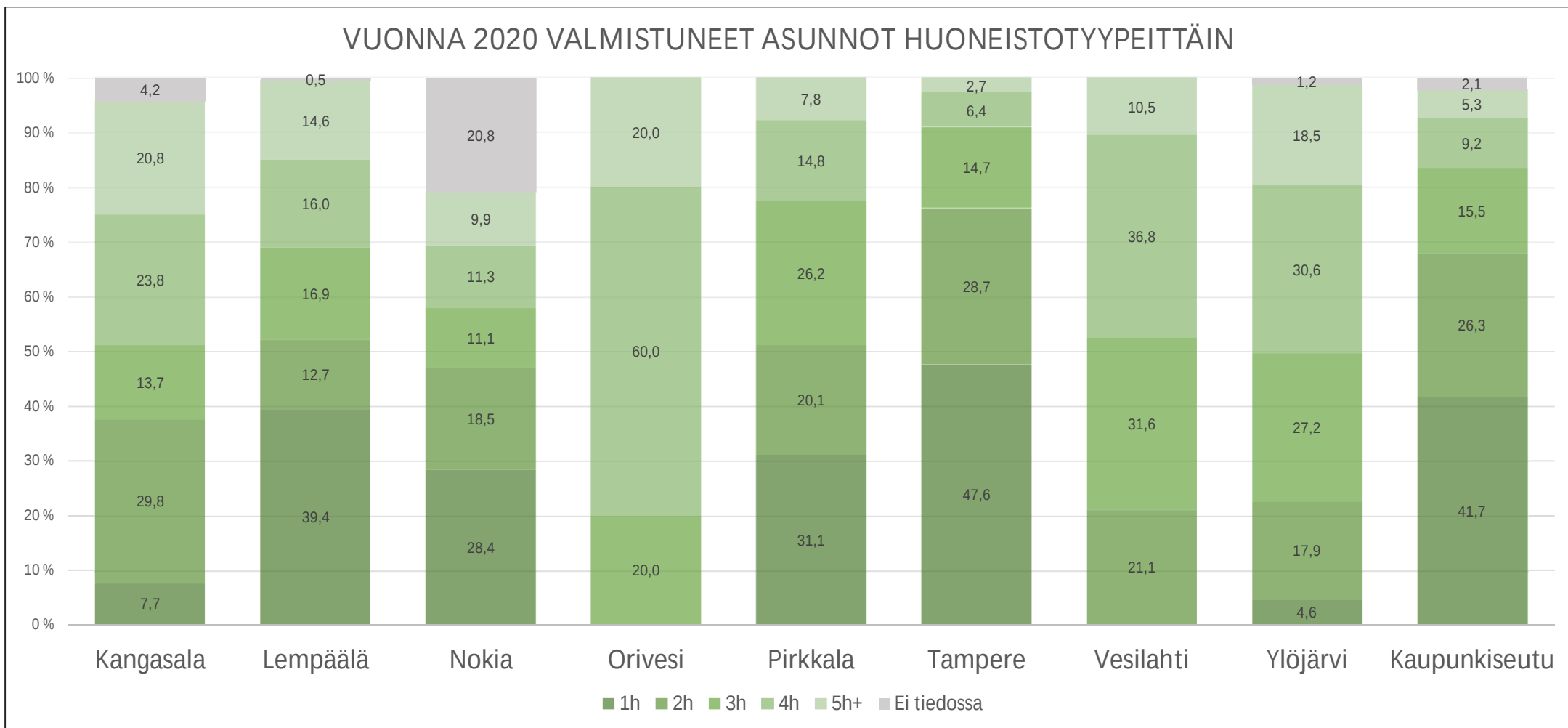
VUONNA 2020 VALMISTUNEET ASUNNOT
TALOTYYPEITTÄIN

Lähde: Digi- ja väestötietovirasto, Tampereen seudun kunnat 2021

Valmistuneet asunnot huoneistotyypeittäin 2020

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Lähde: Digi- ja väestötietovirasto, Tampereen seudun kunnat 2021

Kohtuuhintaiset asunnot 2020

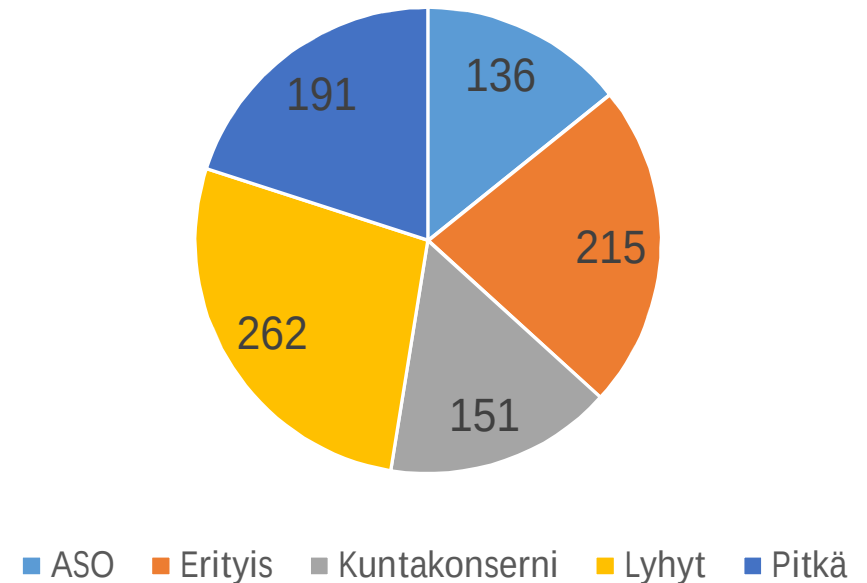
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Vuonna 2020 seudulle valmistui 955 MAL4 –sopimuksen mukaista kohtuuhintaista asuntoa.

Määrä vastaa 28,5 prosenttia kokonaistuotantotavoitteesta (3350 asuntoa), mikä ylittää MAL 4 – sopimuksen seudullisen tavoitteen (25 %)

	Kohtuuhintaisia asuntoja	Osuus %
Kangasala	0	0,0
Lempäälä	56	5,9
Nokia	88	9,2
Orivesi	0	0,0
Pirkkala	36	3,8
Tampere	720	75,4
Vesilahti	0	0,0
Ylöjärvi	55	5,8
Kaupunkiseutu	955	100,0
Kehyskunnat	235	24,6

Vuonna 2020 valmistuneiden asuntojen määrä hankelajeittain

Lähde: Tampereen seudun kunnat 2021

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Kustannustehokkaan
MAL-rahoituksen kohdentaminen

Vuosille 2020-2021 allokoitu valtionrahoitus (kohta 18a)

- Teiskontien seudullinen pääreitti välillä Kekkosentie-Heikkilänkatu, enintään 780 000 euroa
- Kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien paikallinen kehittäminen, 50 000 euroa
- MAL-sopimuksen sisältämä valtionrahoitus 0,83M€ on allokoitu kokonaisuudessaan em. kohteille
- Kustannusten seuranta ei ole toistaiseksi tarkoituksenmukaista toteuttaa

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

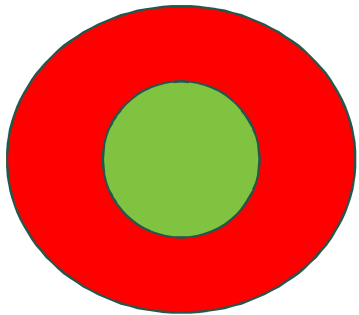
-

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

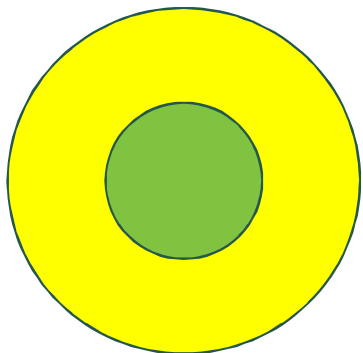
1. Kunnat päivittävät yhteistyössä Rakennesuunnitelman 2040 ja ohjelmoivat sen toteutuksen ja toimeenpanon. Seudun joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva määritetään rakennesuunnitelman päivityksen yhteydessä.

Rakennesuunnitelma on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosien 2022-2023 aikana

Seudun joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva on suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2022, kun mm. seudullisen lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuuskuva ja tiekartta toteutukselle selvityksen tulokset ovat hyödynnettävissä.

2. Kunnat kaavoittavat asumisen uudistuotannon pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Uudesta asuinkerrosalasta vähintään 80 % sijoitetaan keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille (liite: kartta).

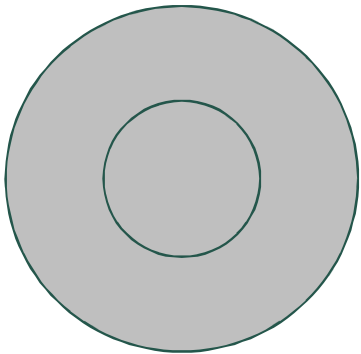

Tampereen kaupunkiseudun kunnissa vuonna 2020 hyväksytyissä asemakaavoissa syntyi uutta A- ja C-pääkäyttötarkoituksille merkittyä kerrosalaa yhteensä 431 438 kerrosneliömetriä.

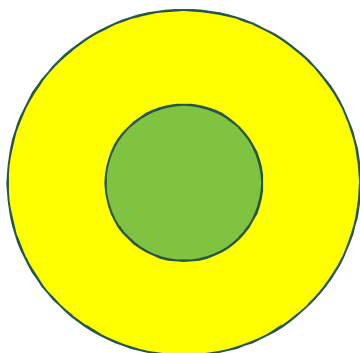
Tästä kerrosalasta noin 96 prosenttia sijoittuu MAL4- sopimuksessa mainituille kohdealueille keskustoihin, alue-keskuksiin sekä joukkoliikennevyöhykkeille.

3. Kunnat edistävät keskustavyöhykkeiden kehittymistä ja ohjaavat työvoima- ja palveluintensiivistä työpaikkarakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeelle ja tavaraliikennettä tuottavaa työpaikkatoimintaa kehälle ja sisääntuloväylille.

Sopimuskohdan toteutumista ei ole tarkasteltu vuonna 2020.

4. Kunnat huolehtivat rakenteen keskeisien osien riittävästä kaavavarannosta siten, että asumisen, palveluiden ja työpaikkarakentamisen asemakaavavaranto vastaa viiden vuoden kehityksen tarvetta.

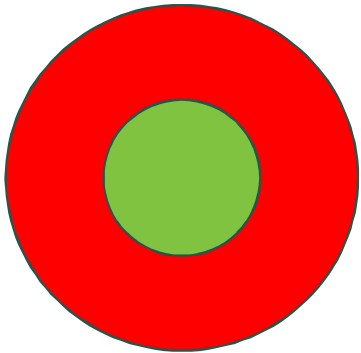
MAL4 –tavoitealueilla sijaitsti keväällä 2021 asumiseen tarkoitettua kerrosalaa noin 1 400 000 kerrosneliömetriä. Varanto vastaa noin viiden koko seudun väestönkasvua, kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.*

Taajama-alueajauksella (SYKE, 2019) sijaitsti keväällä 2021 asumiseen tarkoitettua kerrosalaa noin 2 110 000 kerrosneliömetriä. Varanto vastaa noin kahdeksan vuoden koko seudun väestönkasvua, kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.*

Koko Tampereen seudun asumisen asemakaavavaranto oli keväällä 2021 noin 2 800 000 kerrosneliömetriä. Varanto vastaa noin 10 ja puolen vuoden väestönkasvun tarvetta kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.*

* Varannon arviointi= 65 k-m²/asukas, C-kerrosalasta asumiseen menee 50%

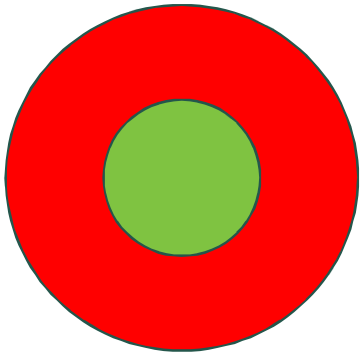
5.Kunnat kehittävät yhteistyössä keskustoja ja asemanseutuja seudullisesti tuotettavien tilannekuvia hyödyntäen

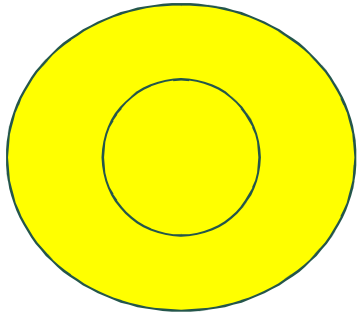
Sopimuskohdan toteutus ei ole käynnistynyt vuoden 2020 aikana. Keskustojen yhteiskehittämisen teemaa ohjelmoidaan seudun Maankäytön ja asumisen työryhmässä vuoden 2021 aikana vuodelle 2022.

6. Seudullisesti merkittävien yritysalueiden/elinkeinovyöhykkeiden vahvistamiseksi määritellään kehittämisperiaatteet rakenteen eri sijainneilla. Kehittämisen tueksi luodaan paikkatietopohjainen seurantaväline

Sopimuskohdan toteutus ei ole käynnistynyt vuoden 2020 aikana. Teeman suunnittelu käynnistetään vuoden 2021 lopussa.

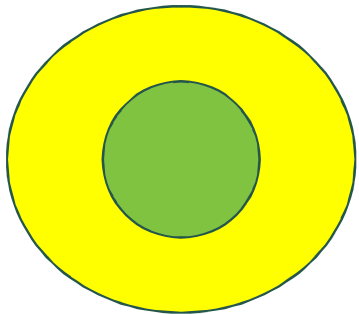
7. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen ja Helsingin välisen nopean ratayhteyden (Suomi-radan) suunnittelua osana hankeyhtiöyhteistyötä.

Suomi-radan suunnittelu etenee hankeyhtiön toimesta.

Etenemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota; alku oli hyvin verkkainen.

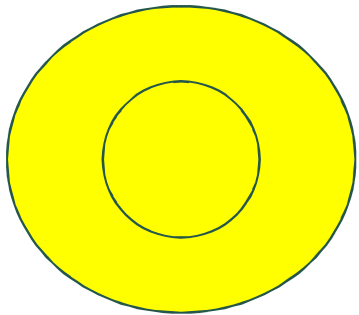
8. Selvitys lähijunaliikenteen tulevaisuuden kehittämistarpeista osana liikennejärjestelmätyötä.

Selvitys on ohjelmoitu seudullista yhteistyötä hyödyntäen. Myös Väylä on osallistunut ohjelmointiin-.LVM:n kanssa on käyty keskusteluja ohjelmointivaiheessa. Selvityksen alussa on haastateltu kattavasti junaliikenteen kehittämiseen kytkeytyviä sidosryhmiä ja toteutettu samanaikaisesti nykytilakartoistusta. Selvityksen käynnistymisvaihe on koettu onnistuneeksi. Työn ensimmäisessä vaiheessa määritetään lähijunaliikenteen kehittämiseen kytkeytyviä mahdollisia skenaarioita hyödyntäen lähijunaliikenteen kehittämisen visio. Toisessa vaiheessa määritetään visioon kytkeytyen kehittämistarpeita ja -periaatteita.

Selvitys etenee suunnitellusti, pl. kuntavaalien siirtymisen vuoksi vastaavasti myöhäistettyä aikataulua.

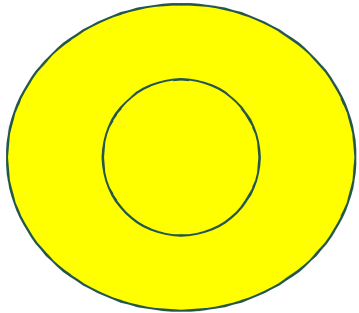
9. Tampereen kaupunki ja valtio jatkavat yhteistyössä Tampereen asemakeskuksen ja henkilöratapihan kokonaisuuden valmistelua myöhemmin sovittavaa toteutusta varten.

TAHERA-hankkeessa on ratasuunnitelma etenemässä hyväksymispäätösesityksen laatimiseen. Rakentamissuunnitelman käynnistämistä on suunniteltu. Valtion ja kaupungin yhteistyössä on valmisteltu henkilöratapihan rakentamisen vaiheistusta ja alueen kehittämishankkeiden yhteensovittamista. Asemakeskuksen I-vaiheen asemakaavoitus on käynnissä.

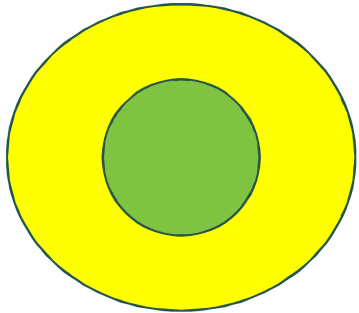
Rahoituksen varmistamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

10. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen järjestelyratapihan yhdyskuntarakenteellisten estevaikutusten vähentämisen yhteistyötä sekä mahdolliseen uuteen sijoituspaikkaa liittyvää selvitystyötä.

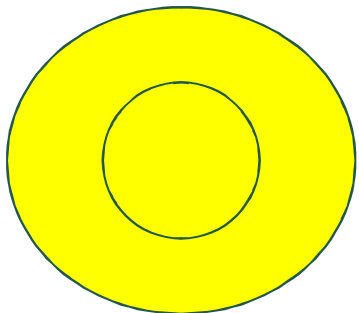
Tampereen järjestelyratapihaselvitys on valmistunut.
Selvitys on käsitelty maakuntahallituksessa 23.3.2020.

11. Valtio ja Ylöjärvi jatkavat yhteistyötä Ylöjärven raakapuuterminalin siirtämisen suunnittelussa alueen saamiseksi yhdyskuntarakentamisen piiriin.

Väylävirasto on käynnistämässä Lielähti-Lakiala –välin yleissuunnitelmaa ja YVAa. Suunnitelmassa huomioidaan myös raakapuun kuormauspaikan siirto.

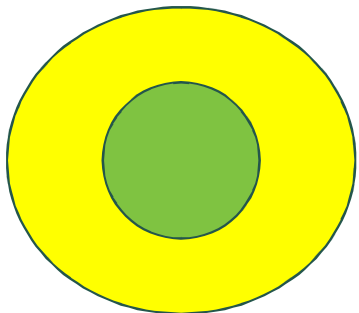
12.a. lähijunaliikenteen palvelutason jatkaminen pilotin tasoisena

Vuoden 2020 aikana junaliikenteessä on tehty palvelutarjonnan vähäisiä heikennyksiä koronatilanteesta johtuen. Junaliikenteessä käynnistyi Nysse-kausilippujen kelpoisuus 3.2.2020 ja kaikki mobiililipputuotteet (kerta- ja vrk-liput sekä opiskelijalippu) alkoivat kelvata junaliikenteessä 4.1.2021.

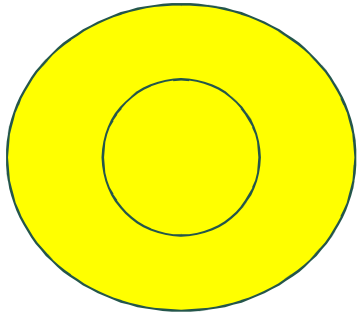
Palvelutason jatkosta ei vielä varmuutta.

12.b. i Tesoman junaseisakkeen rakentaminen

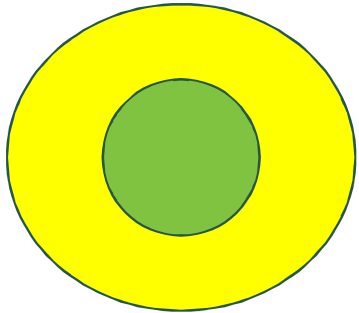
Yhteisrakentamishanke Väyläviraston kanssa, jossa rakentamiskustannukset jaetaan hankkeesta jaolla 50/50. Tampereen kaupunki rakentanut 2020 Vanamon alikulun, joka liittyy Tesoman seisakkeeseen. Tampereen kaupungin kustannukset 1,55 M sisältäen rakennuttamisen ja rakennussuunnittelun. Tällä hetkellä käynnissä seisakkeen rakentaminen, joka on Väylän kilpailuttamana. Tesoman seisakkeen rakentamisesta on tällä hetkellä tehty n. 20%. Tämän hetkisen tiedon mukaan pysytään MAL-sopimuksen mukaisissa kustannuksissa (4,2 M€). Yhteistyötä Väylän kanssa toteutetaan erillisillä seurantalavereilla ja yhteistyöpalavereilla viikoittain (mukana Traficomien edustaja ja Kaupunkien joukkoliikenteen edustajan kanssa). Lisäksi kuukausittain pidetään urakoitsijan kanssa työmaakokoukset, joissa mukana sekä Väylä että Tampereen kaupunki. Hankkeen tiedottamisesta pidetään lisäksi erillisiä palavereita, joihin osallistuu laajempi joukko kuten väylän ja kaupungin tiedottajat sekä joukkoliikenteen edustajat.

12.b. ii Lempäälän junaliikenteen edellyttämien laiturimuutosten toteutus

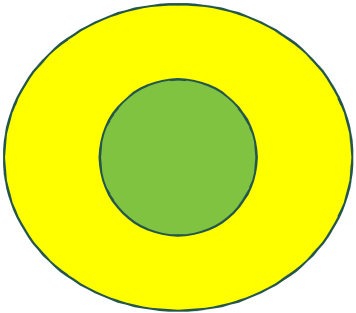
Hanke etenee, rakentamisurakka on kilpailutettu. Kustannusennuste on noussut merkittävästi. Rahoitus on varmistettu Väylävirastossa ja Lempäälän kunnassa.

12.b. iii Nokian asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus

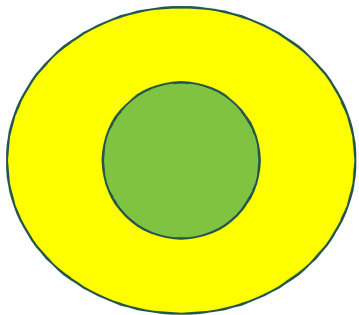
Ratkaisuista on tehty selvitys. Hanke on etenemässä ratasuunnitteluun. Väylävirasto ja Nokian kunta ovat neuvottelemassa ratasuunnitelman laatimisesta.

12.b. iv Oriveden asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus pienin ensivaiheen toimenpitein

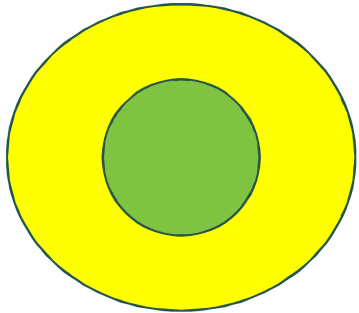
Järjestelyjä on selvitetty. Tarkemmista jatkosta ei ole vielä sovittu Oriveden ja Väyläviraston kesken.

13. Sopimusosapuolet edistävät Tampereen raitiotien suunnittelua ja rakentamista pitkänteisesti.

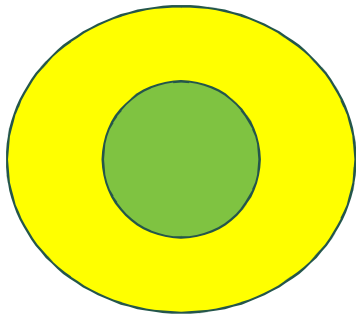
Raitiotien osan 1 Hervanta-keskusta-Tays rakentaminen on edennyt pääosin suunnitellussa aikataulussa, joiltain osin hiukan etuajassa. Raitiotieallianssin rakentamisen budjetin ennustetaan alittuvan noin 10 prosentilla (elokuun 2020 ennuste). Järjestelmän käyttöönotto on edennyt suunnitellusti, raitiotierata Hervannan varikolta Pyyrikintorille on otettu käyttöön ja raitiovaunukuljettajien opetusajot ovat käynnistyneet loppuvuodesta 2020. Loput rataosat otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana siten, että 9.8.2021 päästään aloittamaan liikennöinti linjoilla Hervantajärvi-Pyyrikintori sekä Tays-Sorin aukio.

13. a. Seuturaitiotien osan 1 laajentamiseen (Hatanpään haara) kehitysvaihe:

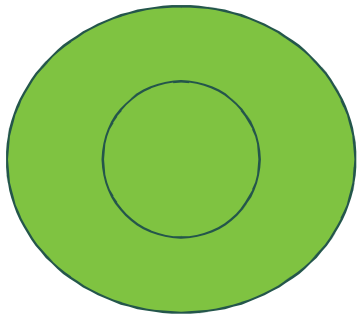
Tampere/Pirkkala: hankesuunnitelman suunnittelutyönkilpailutuksen valmistelu käynnissä

13.b.Tampereen raitiotien osan 2 kehitysvaiheeseen ja toteutukseen (keskusta – Hiedanranta –Lentävänniemi):

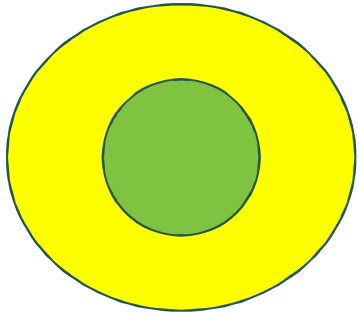
Raitiotien osan 2 Pyynikintori-Lentävänniemi suunnittelu ja vaikutusten arviointi valmistui kesällä 2020. Tampereen kaupunginvaltuusto teki rakentamispäätöksen 19.10.2020 ja rakentaminen käynnistyi Onkiniemessä ja Santalahdessa marraskuussa. Raitioliikenne Lentävänniemeen saakka on tavoitteena käynnistää vuonna 2024.

13.c.Raitiotien seudullisen laajenemisen eli seuturaitiotien yleissuunnitelma valmistuu ja laajentamisen toteutussuunnittelu käynnistetään tarkoituksenmukaisilla suunnilla

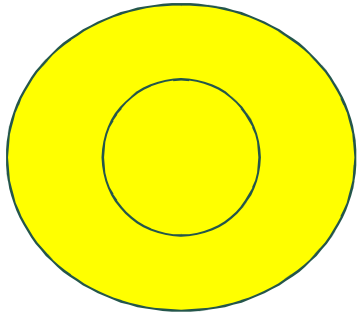
Raitiotien seudullista laajenemista Tampereelta Pirkkalaan, Ylöjärvelle ja Kangasalle on suunniteltu seudullisessa yleissuunnitelmassa vuosien 2019-2020 aikana. Yleissuunnitelmassa tutkittujen linjausvaihtoehtojen pohjalta kaikkien neljän kunnan valtuustoissa on loppuvuodesta 2020 tehty päätökset jatkosuunnitteluun valittavista linjausvaihtoehtoista. Yleissuunnitelmaraportti valmistuu vuoden 2021 alussa. Vuoden 2020 aikana on laadittu jo alustavaa vuositason aikataulusta Pirkkalan, Ylöjärven ja Kangasalan haarojen mahdolliselle jatkosuunnittelulle ja toteutukselle. Suunnittelun jatkoa hanketasolle valmistellaan seuraavaksi haaroilla Tays-Koilliskeskus ja Sorin aukio-Pirkkala.

13.d. Tampere ja Pirkkala käynnistävät kohti toteuttamista tähtäävän hankesuunnitelman laatimisen vuoden 2021 aikana ja mahdollisesti toteuttamissuunnitelman laatimisen vuonna 2023 osuuksilla Tays keskussairaala - Koilliskeskus ja Tampereen linja-autoasema - Härmälä - Pirkkala.

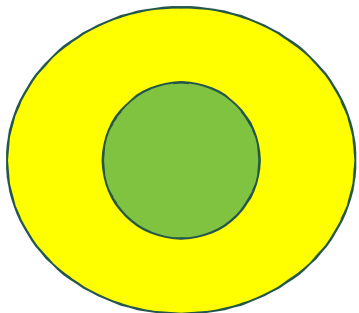
Tampere/Pirkkala: hankesuunnitelman suunnittelutyönkilpailutuksen valmistelu käynnissä

14. Kunnat lisäävät rahoitusta joukkoliikenteen palveluihin ja markkinointiin. Joukkoliikenteen runkolinjoille suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikennettä nopeuttavia ja joukkoliikenteen käytettävyyttä parantavia toimenpiteitä valtion ja kuntien yhteistyössä.

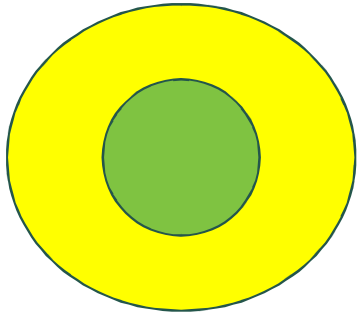
Kuntien lisärahat 2020 menivät käytännössä koronan vaikutuksesta pienentyneiden lipputulosten kompensointiin.

15. Valtion joukkoliikennetuki ja sen edellytykset. Ilmastoperusteinen joukkoliikenne avustus. Valtionavustus liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumiseen.:

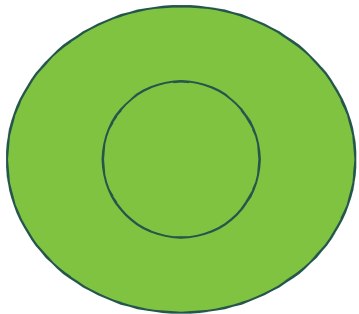
Palvelutasoa parannettiin osana linjanston rakenteellista muutosta Nokian ja Tampereen välisessä arjen ruuhkaliikenteessä kesästä alkaen. Koronan aiheuttamaan kysynnän laskuun reagoitiin kevään, kesän ja alkusyksyn osalta. Joukkoliikennetuet sisältäen perusrahoituksen ja ilmastoperusteisen haettiin ja saatiin MAL-sopimuksen mukaisina 1,925 milj.euroa ja 1,4 milj.euroa. Lisäksi saatiin koronatukea 7,6 milj. euroa. Digitukea haettiin ja saatiin lippu- ja maksujärjestelmän uudistamiseen 0,5 milj. euroa.

16.. Seudun joukkoliikenneviranomaisen ja kunnat sitoutuvat puhtaampien käyttövoimien käyttöönottoon

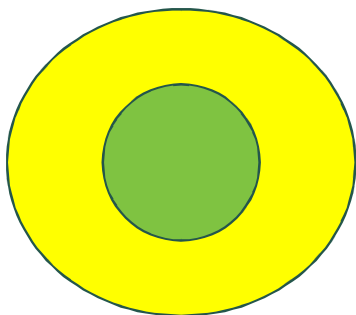
Valmisteltiin vuoden 2021 hankintoja, joissa vaatimuksena puhdas kalusto. Linjalla 2 liikennöi 4 sähköbussia ja Nokialla 4 bussia uusiutuvalla dieselillä.

17. Kaupunkiseudulle laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2.0, jossa käsitellään verkon, kunnossapidon ja seurannan kehittämisen tarpeet sekä määritellään toimenpiteet

Kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2,0 on laadittu seudullisessa yhteistyössä. Kehittämisohjelman luonnosta on käsitelty ja kommentoitu kuntien luottamuselimissä sekä yhteisöjen ja aktiivien toimesta. Kehittämisohjelman on viimeistelty saatujen kommenttien pohjalta alkuvuodesta 2021. Kehittämisohjelman hyväksymisen yhteydessä (huhtikuu 2021) on tarkoitus tehdä päätökset myös kehittämisohjelman ensivaiheen toimeenpanosta. Toimeenpanossa on suunniteltu hyödynnettävän MAL-rahoitusta.

18. a Valtion rahoitus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen: a. 0,83 miljoonaa euroa Tampereen seudun valtion väyläverkolla toteutettaviin kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteisiin

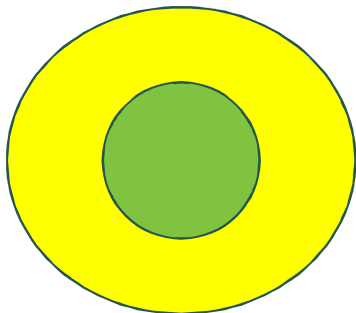

Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmä päätti kokouksessaan 9.12 Kävelyyn ja pyöräilyn edistämiseen määritetyn valtion MAL-rahoituksen kohdentamisesta seuraavasti: Teiskontien seudullinen pääreitti välillä Kekkosen tie-Heikkilänkatu, enintään 780 000 euroa, Kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien paikallinen kehittäminen, 50 000 euroa.

Vt12 Teiskontien pyöräilyn pääreitin parantamissuunnittelu on käynnissä yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa. Vuonna 2020 on laadittu toteuttamiseen tähtäävää suunnitelmaa, joka viimeistellään v. 2021 aikana (nyt käynnissä rakennussuunnitelman laatiminen). Ensimmäisen vaiheen toimenpiteiden rakentaminen on tarkoitus käynnistää v. 2021 aikana. Suunnittelukustannukset, ELY v. 2020: 18 000 € (MAL-KÄPY).

Ely-keskus laatii useitakin linja-autopysäkkien parantamissuunnitelmia, joiden yhteydessä suunnitellaan myös polkupyöräliipyn toteuttaminen ja yhteydet niille. Vuonna 2020 suunnittelukustannukset MAL-alueella 10 000 euroa. Tavoitteena käynnistää kohteiden toteuttaminen v. 2021 aikana.

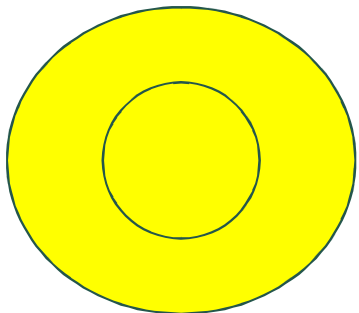
18. b Valtion rahoitus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen: Valtionavustus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen katuverkolla

TAMPERE: Tampereen kaupunki haki 30.9.2020 päivätyllä hakemuksella kävelyn ja pyöräilyn investointiavustuksia vuosille 2020 – 2022. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on myöntänyt 19.1.2021 Tampereen kaupungille valtionavustuksia kahdeksalle kohteelle ja maksimissaan yhteensä 3 610 015 euroa (alv. 0 %).

KANGASALA: Liikkumisen ohjaus valtionavustus 2021, Kävelyn ja pyöräiliikenteen edistämishjelmat: Kangasalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma, saatu tuki 22 500 €; Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus: Uudet turvalliset ratkaisut pyöräiliikenteessä? Vaikutusten arviointi Tampereella ja Kangasalla, saatu tuki 21 450,50 € (Kangasalan osuus: 6 083,64 €)

19. Kuntien rahoitus kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen

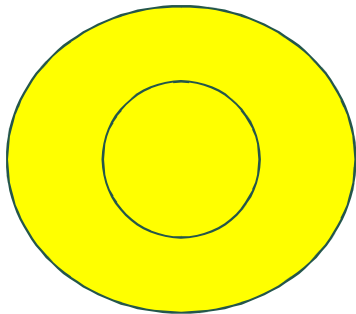

Kunnilla haasteita ilmoittaa kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen kohdennettua rahoitusta. Rahoituksen kohdentamisen seuranta kehitetään osana KÄPY-kehittämishjelman toimeenpanoa.

TAMPERE: Tampereen kaupungilla on saatujen avustusten pohjalta mahdollista lisätä vuoden 2021 investointeihin kävelyn ja pyöräilyn rakentamiskohteita n. 1,9 miljoonalla eurolla.

KANGASALA: kävelyn ja pyöräilyn parantaminen 200 000 €/ vuosi (kaupungin budjetti)

Valtio osoittaa Tampereen seudulle tukea liikenneverkon kustannustehokkaisiin parantamishankkeisiin kaudella 2020-2023 yhteensä 8,45 milj. euroa edellyttäen, että kunnat käyttävät vastaavan summan toimenpiteisiin. 20. b. Muun rahoituksen 3,95 milj. euroa kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmä-työryhmässä yhdessä valtio-osapuolen kanssa yhdessä sovituilla periaatteilla

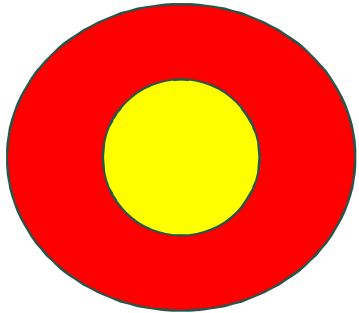

Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmä päätti kokouksessaan 9.12 Naistenmatkantien-Nuolialantien-Ilmailukadun jatko, enintään 600 000 euroa, Vaasantien ramppi, välillä VT3 - Kuruntie, pysäkkijärjestelyt, enintään 200 000 euroa, Joukkoliikenteen liva-etuksien nykytilaselvitys ja ehdotus kehittämistoimenpiteiksi, enintään 25 000 euroa, Lakalaivan moottoritiehen tukeutuvien kaukoliikennepysäkkien suunnittelu, enintään 25 000 euroa, Mt 130 Tampereentien / Lempääläntien kestävä liikumisen käytävän suunnittelu, enintään 100 000 euroa, Liityntäpysäköinnin toteuttamiseen tähtäävä suunnittelu, seudullinen yhteistyö kuntakohtaisten suunnitelmien laadinnassa, enintään 100 000 euroa. Kaksi viimeksi mainittua selvitystä on käynnistetty esiselvityksellä suunnittelupanoksen tarkemman kohdentamisen määrittämiseksi.

Valtion MAL-rahoitusta on suunniteltu kohdennettavan vaiheittain, jotta parannetaan rahoituksen kohdentamiskriteerit täyttävien hankkeiden suunnitelmavalmiutta ennen kohdentamisesta päättämistä. Rahoituksen kohdentamisen periaatteista on kokouksessa 22.10 esitetty seuraavaa: 2020 ja 2021 yhteensä 1,1 M€, 2022 1,425 M€, 2023 1,425M€

MAL-hankkeiden toteutumisen ja rahoitusosuuksien seuranta on kehitettävä.
Rahoituksen kohdentamista tarkoituksenmukaisesti kehitettävä.

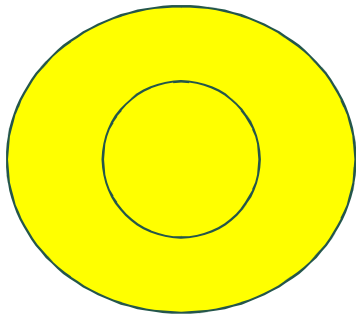
21. Kuntien ja valtion yhteistyössä laatima strateginen tiekartta ja digitaalinen tietopohja liikenteen automaation sekä uusien teknologioiden ja liikkumispalveluiden käyttöönotolle

Selvityksen toteuttaminenon seututoimistossa ohjelmoitu vuodelle 2023.

Sopimuskohdan sisältöä selkeytettävä.

22. Valtion ja kuntien kehitysyhteistyö liikennettä ja liikenneinfrastruktuuria koskevan tiedon keräämiseksi ja hyöntämiseksi. Kunnat kehittävät liikennepalveluiden tietorajapintoja lain vaatimustasoa laajemmin ja käyttöön uusia taustajärjestelmäpohjaisia lipputuotteita

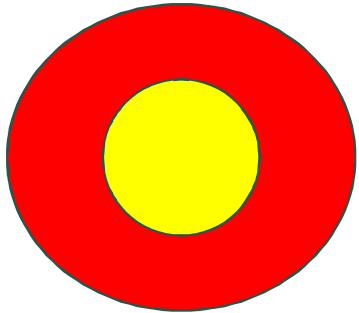
2020 Liikenne12 suunnittelun aikana teemaa on käsitelty hyvin yleisellä tasolla. Henkilöliikennetutkimus etenee.

(Seututoimisto on antanut 29.3.2021 LVM:n pyytämän Lausunnon liikennejärjestelmäanalyysin ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden seurannan kehittämisestä.

Tampereen seututoimiston edustaja edustaa kaupunkiseutuja tiedon hyödyntämiseen ja vaikutusten arivointiin liittyvässä kehittämistyössä.

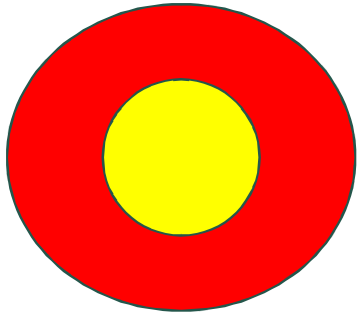
Tampereen kaupunkiseutu tunnistaa ko. valtakunnallisen hankkeen tämän sopimuskohdan toteuttamisen kannalta keskeiseksi.)

23. Liikkumisen ohjauksen jalkauttamiseksi laaditaan seudullinen suunnitelma.

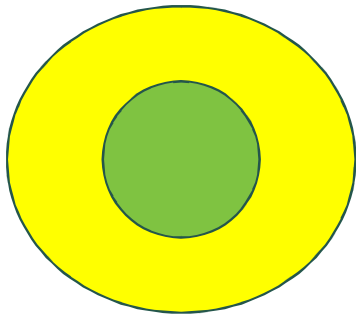
Selvityksen toteuttaminenon seututoimistossa ohjelmoitu vuodelle 2022.
Sopimuskohtan toteuttaminen kytkeytyy kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisohjelma
2.0:n toimeenpanoon

24. Tampereen kaupunkiseudun liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään kuntien ja valtion yhteistyössä.

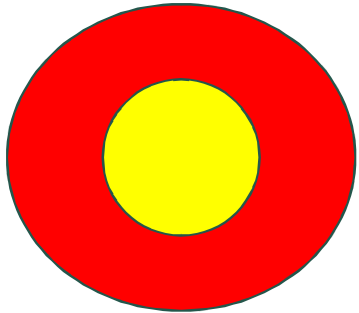
Selvityksen toteuttaminen on seututoimistossa ohjelmoitu vuodelle 2022.
Sopimuskohtan toteuttaminen on suunniteltu kytkettävän liikkumisen ohjauksen jalkauttamiseen (ed. sopimuskohta).

25. Kunnat toimeenpaneavat pysäköinnin seudulliset kehittämisperiaatteet ja edistävät toimenpiteiden toteutumista.

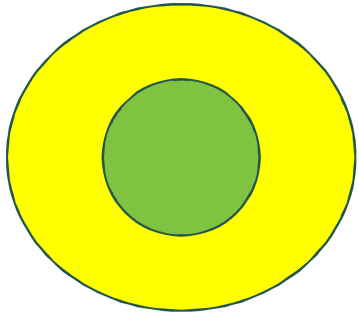
Seudullisten pysäköintiperiaatteiden toimeenpanemiseksi on ohjelmoitu ja käynnistetty seudullinen hanke. Hankkeen toteuttamiseksi on saatu liikkumisen ohjauksen valtionapua. Hanke toteutetaan vuonna 2021. Hanke toteuttaa vuonna 2019 määritettyjen pysäköintiperiaatteiden toimeenpideohjelmaa ja antaa kunnille edelleen parempia edellytyksiä ottaa toimenpiteitä käyttöön.

26. Valtio ja Tampere jatkavat Vaitinaron liittymän (vt 12/ kt 65) suunnittelua vuosina 2022-23.

Suunnittelun valmistelua ei ole vielä käynnistetty

27. Seudun asuntopoliittinen ohjelma päivitetään.

Seudun asuntopoliittista ohjelmaa on laadittu aktiivisesti vuoden 2020 aikana.
Ohjelma on valmistumassa vuoden 2021 aikana.

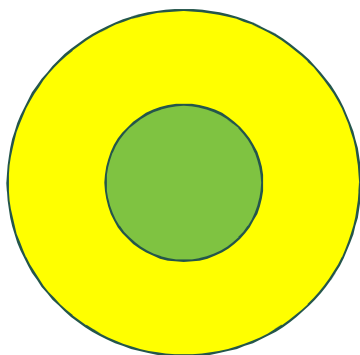
28. Seudulle valmistuu 13 400 asuntoa kauden 2020-2023 aikana. Asuntotuotannosta 80 % sijoittuu keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeelle. Asuntotuotannon kuntakohtaiset vähimmäistavoitteet kytketään joukkoliikenteen kehittämiseen (liite).

Vuonna 2020 seudulle valmistui 5189 uutta asuntoa, mikä ylittää MAL 4 –sopimuksen vuositavoitteen (3350) 1839 asunnolla.

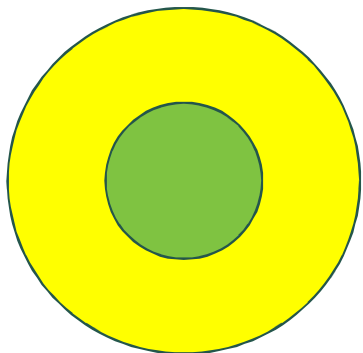
Asunnoista 83 prosenttia sijoittui MAL4- sopimuksen mukaisille tavoite-alueille.

Joukkoliikenteen kehittämiseen kytketyt kuntakohtaiset vähimmäistavoitteet saavuttivat Nokia, Pirkkala ja Tampere. Loput kunnat eivät sopimuksen ensimmäisen vuoden osalta päässeet tavoitteeseen, mutta erityisesti pienemmissä kunnissa on syytä huomioida vuosittainen vaihtelu.

Huomioitavaa: Asuntotuotanto painottui vuonna 2020 kerrostaloihin ja pieniin asuntoihin. Yksiöiden osuus valmistuneista asunnoista oli 41,7% ja kerrostaloasuntojen osuus 76%.

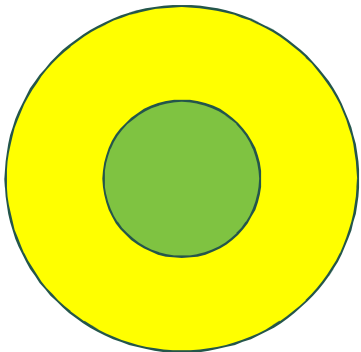

29. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus on seudulla 25 %, ja kuntien osuus määräytyy Rakennesuunnitelman 2040 jakotaulukon mukaan sopimuskauden alussa. (Liite) Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä ja kuntaosuudet tarkistetaan Asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä, missä tavoitteena on suhteellisen osuuden nostaminen. Valtion ja kuntien yhteistyönä selvitetään toteuttamisedellytykset ja tehdään suunnitelma, jolla valtion tukeman asuntotuotannon osuutta voidaan nostaa alueiden tasapainoinen kehitys huomioiden.

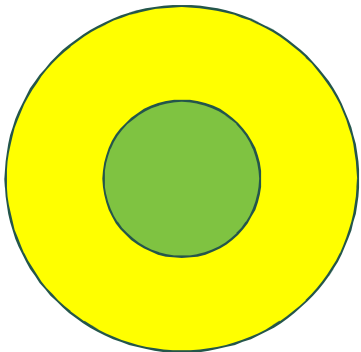
- Seudulle valmistui yhteensä 955 MAL 4- sopimuksen mukaisesti kohtuuhintaisiksi laskettua asuntoa. Tämä vastaa 28,5 prosenttia kokonaisasuntotuotantotavoitteesta (3350).
- Kuntakohtaiset osuudet määritetään asuntopoliittisessa ohjelmassa.
- Toteuttamisedellytykset ja suunnitelma kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuuden nostamiseksi: Ei edellytyksiä nostaa osuutta.

30. Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tontinluovutusohjelmat.

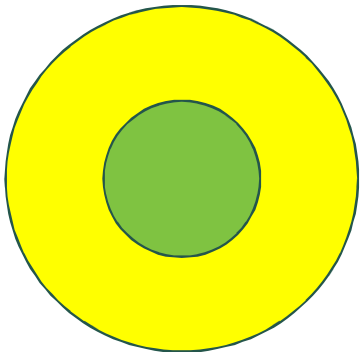
- Tampere on päivittänyt tontinluovutusohjelmansa. Joissakin isoimmissa kehyskunnissa (Kangasala, Nokia) on edistetty kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen huomioimista tontinluovutuksessa. Pienemmissä kunnissa (Orivesi, Vesilahti) ei tehdä varsinaisia tontinluovutusohjelmia, vaan tonttien luovutus perustuu tapauskohtaiseen neuvotteluun.
- Tontinluovutusohjelmat ohjelmoidaan tehtäväksi asuntopoliittisessa ohjelmassa.

31. Valtio osoittaa keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeelle rakennettaville tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 3 000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen ja puurakenteisille kerrostaloille 20% korotuksen käynnistysavustukseen. Yhdessä valtion ja seudun kuntien kanssa selvitetään edellytyksiä nostaa asuntokohtaista käynnistysavustusta Tampereen seudulla pitkällä tähtäimellä. Tavoitteena on nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta asuntotuotannossa.

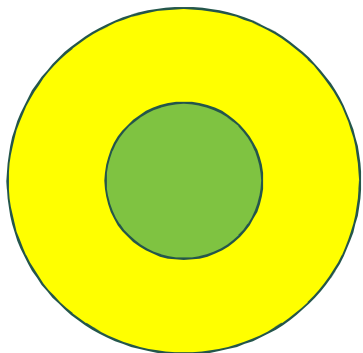
- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myönsi MAL4-sopimuskaudelle uutena tulleen käynnistysavustuksen yhteensä 386 tavalliselle 40-vuotisen korkotukilainan vuokra-asunnolle. Näistä asunnoista 152 on valmistumassa puurakenteiseen kerrostalokohteeseen.
- Puukerrostaloasunnot saivat 8000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen muiden kohteisen saadessa 3000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen.

32. Valtio osoittaa kunnille kunnallistekniikka-avustusta keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Kunnallistekniikka-avustusta on jaossa Tampereen, Helsingin, Turun ja Oulun seuduille yhteensä 60 milj. euroa vuosille 2020-23. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisen alueilla, missä rakennetaan myös kohtuuhintaista ARA-vuokra-asuntotuotantoa. (liite)

- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myönsi kunnallistekniikka-avustusvarauksia (ns. infra-avustus) vuonna 2020 Tampereen kaupunkiseudulle yhteensä 3,27 M€:n verran seuraaviin kohteisiin: Hatanpää (avustuspäätös vuodelle 2020) 0,7 M€, Hervannan pohjoisakseli (avustusvaraus 2021) 1,74 M€ ja Hervannan keskusakseli (avustusvaraus 2023) 0,93 M€.

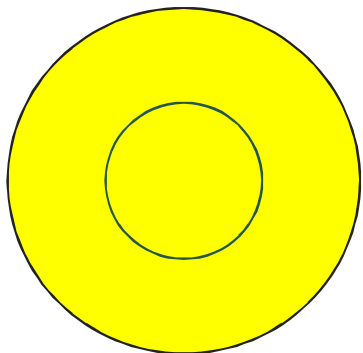
33. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja seudulla.

Ensimmäinen A-Kruunun rakennuttama 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja (24 asuntoa) sisältävä kohde valmistui Tampereelle Niemenrantaan vuonna 2020.

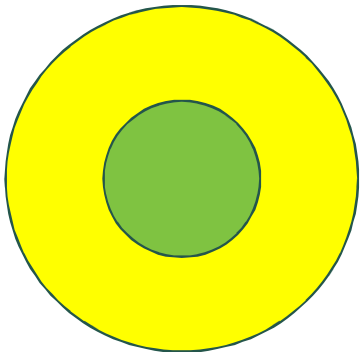
Tampereen Vuorekseen on rakenteilla yhteensä 92 40-vuotista korkotukivuokra-asuntoa sisältävä puukerrostalokohde.

34: Valtio luovuttaa kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksellaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

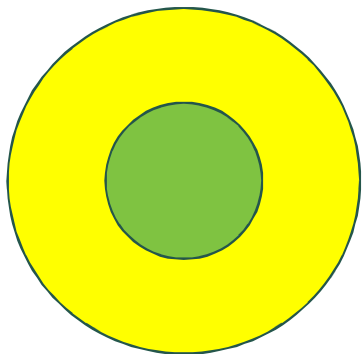
- Asuntorakentamiseen soveltuvista alueista ei ole tehty luovutuksia valtion ja kuntien välillä vuonna 2020. Muuhun käyttöön soveltuvista alueista on tehty luovutuksia Tampereella (asemanseutu, Ranta-Tampella, Viinikka) ja Orivedellä (aseman seutu)
- Kangasalla valtio (Metsähallitus) ei ole luovuttanut kohtuuhintaisesti keskeisellä sijainnilla sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennusoikeutta.

35. Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja asumisen innovaatioita sekä monipuolistavat asuntokantaa täydennysrakentamisella. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa hyödynnetään laaturyhmiä sekä konsepti-, suunnittelu- ja arkkitehtikilpailuja.

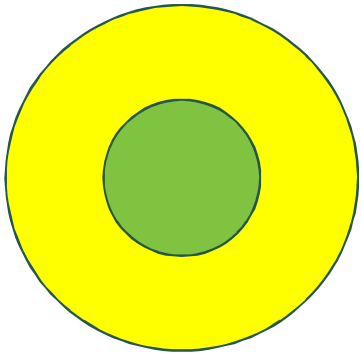
- Kunnissa on tehty työtä laadukkaan ja monipuolisen asuinympäristön suunnittelun eteen. Esimerkkeinä:
 - Tampereen kehittämä prosessi asumisen tavoitteiden asettamiseksi käynnistyville asemakaavoille sekä tontinluovutukselle.
 - Pirkkalan luovutusmenettely, jossa lähtökohtana on laadullinen arviointi
 - Kangasalan ympäristö- ja taideohjelma
- Kunnat ovat hyödyntäneet laajasti tontinluovutus- ja arkkitehtuurikilpailuja kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa. Kilpailuja on järjestetty Kangasalla, Lempäälässä, Nokialla, Orivedellä ja Tampereella.

36. Kunnat tukevat asuinalueiden uudistumista mm. aktiivisella maapolitiikalla ja alueita täydentävällä kaavoituksella sekä edistämällä taloyhtiöissä tehtävää täydennysrakentamista sekä energiatehokkuustyötä.

- Kaikki kunnat ovat tukeneet täydennysrakentamista ja –kaavoitusta omien suunnitelmiensa mukaisesti. Täydentävällä kaavoituksella ollaan pyritty monipuolistamaan alueiden asunt jakaumia.
- Tampereella asunto-osakeyhtiöitä ja muita asumisen toimijoita kannustetaan täydennysrakentamaan myöntämällä alennusta maankäyttösopimuskorvauksista, mikäli täydennysrakentamishanke täyttää kaupungin linjausten edellyttämät kannustinkohdat, liittyen mm. vanhan rakennuksen energiatehokkuuden lisäämiseen.

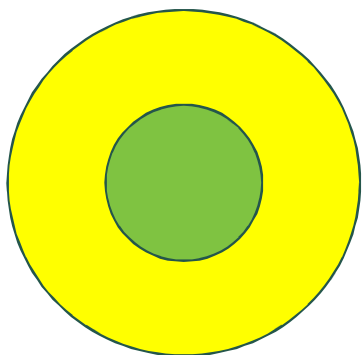
37. Kunnat tukevat puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutusohjelmissaan.

Kunnat tukevat puurakentamista kaavamääräyksissä ja tontinluovutusehdoissa tai vähintään ovat selvittäneet puurakentamisen mahdollisuuksia.

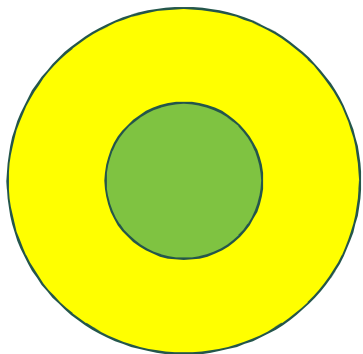
Puurakenteisia kerrostaloasuntoja on valmistumassa erityisesti ARA-rahoitteisiin kohteisiin.

38. Seutuyhteistyössä laaditaan suunnitelma asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisemiseen ja alueiden monipuoliseen kehittämiseen. Lisäksi otetaan käyttöön paikkatietopohjainen asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantatyökalu.

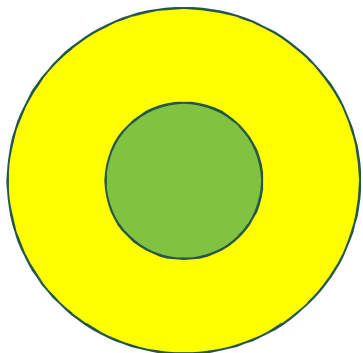
- Valmisteilla olevassa kaupunkiseudun asuntopoliittisessa ohjelmassa määritellään periaatteet asumisen laatuun, asuinalueiden uudistamiseen, eriytymisen ehkäisyyn ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon rakenteeseen sijoittamiseen. Nämä periaatteet ohjaavat kunnissa tehtävää työtä asumisen kehittämisessä.
- Eriytymiskehityksen ehkäiseminen otetaan myös kuntien tontinluovutusohjelmissa.
- TKS on laatinut osana Ympäristöministeriön koordinoimaa Kestävä kaupunki-ohjelmaa Tampereen kaupunkiseudun asuinalueiden eriytymiskehitystä sekä eriytymisen nykytilaa selvittäneen raportin. Selvitys pohjautuu Tampereen kaupungin kehittämään paikkatietopohjaiseen menetelmään, hyvinvointi-indeksiin, jonka avulla voidaan havainnoida asuinalueiden välisiä sosio-ekonomisia eroja suhteessa toisiinsa.

38.1. Kunnat tavoittelevat asunnottomuuden puolittamista sopimuskaudella. Asunnottomuuden poistamiseksi laaditaan seudullisen tilannekuva ja toimenpiteet. Seudun kunnista Tampere osallistuu vuosina 2020-2023 hallitusohjelman mukaiseen asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä. Tampere tekee kattavan suunnitelman asunnottomuuden puolittamiseksi omalla alueellaan ja ovat oikeutettuja hakemaan kehittämisavustusta asunnottomuutta vähentävien ja asumista tukevien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen ja käyttöönottoon.

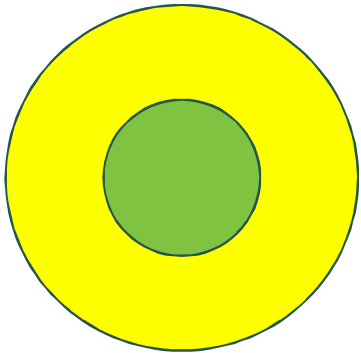
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä laati seudullisen asunnottomuuden tilannekuvan ja määritti toimenpide-esitykset osana käynnissä olevaa kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman laatimista.
- Tampere osallistuu ohjelmallaan vuosina 2020-2023 hallitusohjelman mukaiseen Yhteistyö- ja toimenpideohjelmaan asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä, ja Tampere sai STM:n avustuksen työlle.

38.2: Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen. Valtio toteuttaa vuosina 2020-2022 poikkihallinnollisen lähiöiden kehittämisohjelman korostaen lähiöiden kehittämistä kokonaisvaltaisesti, suunnitelmallisesti ja strategisesti, kehittämisen laaja-alaista yhteistyötä sekä tietoon perustuvaa suunnittelua ja kehittämistä. Ohjelman osana valtio myöntää kasvukeskus-kaupungeille avustusta, jonka edellytyksenä on, että lähiökehittämisestä on laadittu ympäristöministeriön hyväksymä suunnitelma, ja segregaaation ehkäiseminen lähiöitä kehittämällä on osa kunnan strategista suunnittelua.

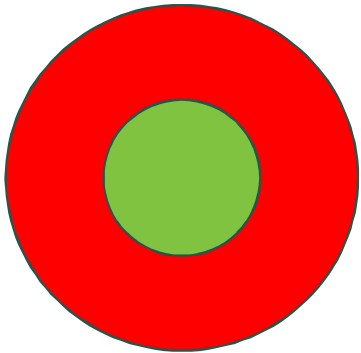
- Kunnat ovat tukeneet alueiden tasapainoista kehitystä täydennyskaavoituksella- ja rakentamisella.
- Lähiöiden kehittämisohjelmaan ovat hakeneet ja saaneet:
 - Tampere, Peltolammi-Multisillan kehittämisohjelma
 - Lempäälä, Sääksjärven osallistamisprojekti
- Nokia selvittää hakemista Harjuniityn seisakkeen alueelle.

39. Kunnat laativat rakenteen energiatehokkuuden kehitysohjelman, resursoivat toteuttamisen ja ottavat käyttöön yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia seuraavan työkalun

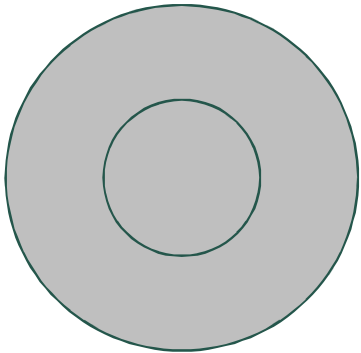
- Yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia mallintava seudullisen paikkatietopohjaisen työkalun kehittäminen on aloitettu vuoden 2021 alussa. Tilaajina Tampereen yleiskaava ja Seututoimisto.

40. Seudun virkistysverkon tasalaatuisuus ja lähivirkistysalueiden riittävyys varmistetaan hyödyntäen suunnittelussa seudullisia seurantavälineitä, kuten viherkerrointa.

- Asiaa ei ole edistetty vuonna 2020. Ohjelmoitu MAL-kauden loppuun.

41. Ekologisen kompensaation käyttöä pilotoidaan esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa.

- Asiaa ei ole ollut ajankohtainen vuonna 2020.